

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΠΑΝ/02/2022

22 Δεκεμβρίου 2022

ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη	1
1.1	Διδακτικός χρόνος εκπαιδευτικών.....	1
1.1.1	Διδακτικές περίοδοι εκπαιδευτικών και μείωσή τους με τα χρόνια υπηρεσίας	1
1.1.2	Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο.....	1
1.1.3	Απαλλαγές εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο για συμμετοχή στις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανώσεων	1
1.1.4	Μελέτη Ernst & Young που αφορά στον εξορθολογισμό των δαπανών για το εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.	2
1.1.5	Στατιστικά στοιχεία που αφορούν στη Δημόσια Εκπαίδευση από διάφορες Μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΟΟΣΑ/Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας/FIMAS/Δείκτες ΥΠΑΝ.	2
1.1.6	Απόφαση της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και διαπιστώσεις	3
1.1.7	Νομοθετική ρύθμιση καθεστώτος απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.....	4
1.2	Αποσπάσεις και παραχωρήσεις εκπαιδευτικών.....	4
1.2.1	Αποσπάσεις.....	4
1.2.2	Παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών.	5
1.3	Παραχώρηση προσαυξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα.	7
1.4	Ειδική Εκπαίδευση.	7
2.	Εισαγωγή	8
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία	10
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	10
3.2	Σκοπός του ελέγχου	10
3.3	Μεθοδολογία	11
3.3.1	Πρότυπα ελέγχου.....	11
3.3.2	Ελεγκτική προσέγγιση.....	12
3.4	Κριτήρια ελέγχου	13
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	14
4.1	Διδακτικός χρόνος εκπαιδευτικών.....	14
4.1.1	Διδακτικές περίοδοι εκπαιδευτικών και μείωσή τους με τα χρόνια υπηρεσίας	14
4.1.2	Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο.....	14
4.1.3	Απαλλαγές εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο για συμμετοχή στις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανώσεων.....	15
4.1.4	Μελέτη Ernst & Young που αφορά στον εξορθολογισμό των δαπανών για το εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.	15
4.1.5	Η Απόφαση της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.	16
4.1.6	Στατιστικά στοιχεία που αφορούν στη Δημόσια Εκπαίδευση από διάφορες Μελέτες της	

Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΟΟΣΑ/Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας/FIMAS/Δείκτες ΥΠΑΝ.	21
4.1.6.1 Δαπάνες μισθοδοσίας.	21
4.6.1.2 Επιδόσεις μαθητών.	27
4.1.7 Διαπιστώσεις.	32
4.1.8 Νομοθετική ρύθμιση καθεστώτος απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.	32
4.2 Αποσπάσεις και παραχωρήσεις εκπαιδευτικών.	34
4.2.1 Μελέτες που έχουν εκπονηθεί σε σχέση με τη λειτουργία και δομή του Υπουργείου και τη σημαντική στελέχωσή του με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς.	34
4.2.2 Προκήρυξη θέσεων και όροι απασχόλησης αποσπασμένων εκπαιδευτικών λειτουργών.	37
4.2.3 Προκήρυξη θέσεων για αποσπασμένους εκπαιδευτικούς στο Υπουργείο.	38
4.2.4 Κανονισμοί/νομοθεσία που διέπουν τις αποσπάσεις των εκπαιδευτικών λειτουργών.	39
4.2.5 Παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργών.	39
4.3 Παραχώρηση προσαυξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα.	44
4.4 Ειδική Εκπαίδευση.	45
5. Γενικά συμπεράσματα.	48
6. Γενικές συστάσεις.	49

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

FIMAS	Financial Information Management Accounting System (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου)
PISA	Program for International Student Assessment
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
ΓΔ	Γενικός Διευθυντής
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕΑΕ	Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
ΛΕΠ	Λειτουργοί Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού
ΜΕΠΕΥ	Μικτή Επιτροπή Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας
ΟΕΛΜΕΚ	Οργάνωση Ελλήνων Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Κύπρου
ΟΛΤΕΚ	Οργάνωση Λειτουργών Τεχνικής Εκπαίδευσης
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΟΕΔ	Παγκύπρια Οργάνωση Ελλήνων Δασκάλων
ΥΟ	Υπουργείο Οικονομικών
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της από την ελεγχόμενη οντότητα.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζουμε επίσης ότι οι συστάσεις και τα ευρήματά μας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

1. Σύνοψη

Ο έλεγχος αποσκοπούσε στην καταγραφή των ενεργειών του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), σχετικά με τον εξορθολογισμό των Δαπανών της Δημόσιας Εκπαίδευσης, με απώτερο στόχο την εξέταση και αξιολόγηση των ενεργειών αυτών, ως προς το κατά πόσο αυτές έχουν αποδώσει και απέφεραν αποτελέσματα.

Ο έλεγχος αφορούσε σε θέματα τα οποία η Υπηρεσία μας έθετε εδώ και χρόνια στις Εκθέσεις της. Εξετάσαμε τον αριθμό των απαλλαγών που έχουν δοθεί διαχρονικά από τον διδακτικό χρόνο στο εκπαιδευτικό προσωπικό, τη νομιμότητά τους και το νομικό πλαίσιο κάτω από το οποίο αυτές έχουν δοθεί, καθώς και το ισχύον καθεστώς στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, σε σχέση με τις απαλλαγές από τον διδακτικό χρόνο.

Επιπρόσθετα, εξετάσαμε δημοσιευμένους δείκτες ποιότητας της παρεχόμενης δημόσιας παιδείας στην Κύπρο (υπό τη μορφή επιδόσεων των μαθητών), σε σχέση με τις δαπάνες για την παιδεία, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους ανά μαθητή, καθώς και σε σύγκριση με άλλες χώρες του εξωτερικού από στοιχεία τα οποία εξασφαλίσαμε από το ΥΠΑΝ, τη Στατιστική Υπηρεσία, το FIMAS (Financial Information Management Accounting System) και από διάφορες μελέτες της Κύπρου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Δυστυχώς το ΥΠΑΝ, από το οποίο ζητήσαμε πρόσθετα στοιχεία και σχόλια με επιστολή μας, ημερ. 31.10.2022, δεν απάντησε μέχρι σήμερα.

Τα σημαντικότερα ευρήματα του ελέγχου αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

1.1 Διδακτικός χρόνος εκπαιδευτικών.

1.1.1 Διδακτικές περίοδοι εκπαιδευτικών και μείωσή τους με τα χρόνια υπηρεσίας

- ◆ Οι διδακτικές περίοδοι των εκπαιδευτικών καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ του ΥΠΑΝ και των συντεχνιών τους και μειώνονται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας.

1.1.2 Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο.

- ◆ Οι καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του καθηγητικού συλλόγου, υπεύθυνοι βιβλιοθήκης κ.λπ.
- ◆ Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε θεσμοθέτηση των εν λόγω απαλλαγών, καθώς και τον περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατό, δεδομένου του υψηλού κόστους που συνεπάγονται στο δημόσιο.

1.1.3 Απαλλαγές εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο για συμμετοχή στις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανώσεων.

- ◆ Το ΥΠΑΝ, μέσω απόφασης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, απαλλάσσει αριθμό εκπαιδευτικών από την υποχρέωση παρουσίας σε σχολείο, για όλες ή μερικές μέρες την εβδομάδα, με αιτιολογικό ότι τις μέρες αυτές παράγουν συνδικαλιστικό έργο.

1.1.4 Μελέτη Ernst & Young που αφορά στον εξορθολογισμό των δαπανών για το εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Σύμφωνα με τη μελέτη:

- ♦ Η Κύπρος έχει τον χαμηλότερο μέσο εβδομαδιαίο διδακτικό χρόνο σε ώρες από το Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, καθώς και των χωρών του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση τη Δημοτική Εκπαίδευση, και
- ♦ διαπιστώνεται ότι η παρούσα κατανομή εκπαιδευτικού προσωπικού σε έτη υπηρεσίας είναι τέτοια, ώστε η μείωση διδακτικού χρόνου, με βάση τα έτη υπηρεσίας, θα δημιουργεί συνεχώς ανάγκες για επιπλέον μειώσεις και κατ' επέκταση μεγαλύτερο αριθμό εκπαιδευτικών, για αυτό θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διατήρηση, διαφοροποίηση ή κατάργηση των μειώσεων διδακτικού χρόνου λόγω ετών υπηρεσίας.

1.1.5 Στατιστικά στοιχεία που αφορούν στη Δημόσια Εκπαίδευση από διάφορες Μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΟΟΣΑ/Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας/FIMAS/Δείκτες ΥΠΑΝ.

- ♦ Οι δαπάνες της μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών παρουσιάζουν αυξητική τάση από το έτος 2017 μέχρι το 2021, ενώ το ποσοστό των δαπανών του ΥΠΑΝ, προς το σύνολο των κρατικών δαπανών, ανέρχεται περίπου κατά μέσο όρο στο 11% (στοιχεία ετών 2017-2021), γεγονός που, κατά την άποψή μας, υποδεικνύει την ανάγκη όπως αυτές οι υψηλές δαπάνες μεταφράζονται σε υψηλά ποιοτικά αποτελέσματα στην εκπαίδευση.
- ♦ Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis», στον γυμνασιακό κύκλο, η Κύπρος βρίσκεται στην υψηλότερη θέση, όσον αφορά στο ποσοστό αύξησης του μισθού των εκπαιδευτικών τα πρώτα 15 χρόνια μετά τον διορισμό τους (85%) και μέχρι το τέλος της καριέρας τους εκτοξεύεται στο 143%.

Οι πιο πάνω αναφορές γίνονται για σκοπούς πληρότητας των δεδομένων και δεν θα πρέπει να εκληφθούν ως υποδηλούσες ότι εισηγούμαστε μείωση των απολαβών των εκπαιδευτικών στην Κύπρο.
- ♦ Το κόστος ανά μαθητή της Δημόσιας Εκπαίδευσης, από στοιχεία που λάβαμε από τη Στατιστική Υπηρεσία, παρουσιάζει αυξητική τάση στην προδημοτική, δημοτική και μέση εκπαίδευση για τα έτη 2017 μέχρι 2021. Το ίδιο φαίνεται και από στοιχεία που λάβαμε από το ΥΠΑΝ για τη Μέση Γενική εκπαίδευση (έτη 2020 μέχρι 2021) και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (2018 μέχρι 2020), ενώ για τις υπόλοιπες εκπαιδεύσεις και έτη δεν μας δόθηκαν στοιχεία. Επισημάναμε την τεράστια απόκλιση των στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας, σε σχέση με αυτά που λάβαμε από το ΥΠΑΝ και ζητήσαμε τα σχόλια του ΥΠΑΝ.
- ♦ Βάσει στοιχείων, κυρίως του ΥΠΑΝ, ο αριθμός των εκπαιδευτικών ανά βαθμίδα εκπαίδευσης και ανά σχολική χρονιά από το έτος 2016/17 μέχρι το 2022/23 παρουσιάζει αυξητική τάση. Στη μεν Δημοτική Εκπαίδευση υπάρχει κάποια τάση σταθεροποίησης, το ίδιο όμως δεν συμβαίνει στη Μέση Εκπαίδευση, στην οποία διαφαίνεται συνεχής αύξηση του αριθμού.

- ◆ Ο αριθμός μαθητών ανά εκπαιδευτικό και ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, από στοιχεία που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ για τη σχολική χρονιά 2018/19, είναι πολύ πιο κάτω από τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.
- ◆ Οι μαθησιακές επιδόσεις των μαθητών της Κύπρου, στις πλείστες περιπτώσεις, είναι χαμηλές, σε σχέση με τις αντίστοιχες επιδόσεις μαθητών άλλων χωρών:
 - Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis», στην Κύπρο ποσοστό 58,9% στην κατηγορία μαθητών από τα κατώτερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα είναι με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, ενώ στην ΕΕ (Ευρωπαϊκή Ένωση) ο Μέσος Όρος είναι 36,4%. Στην κατηγορία μαθητών από τα υψηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα, ποσοστό 29,7% είναι με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, που είναι το πιο υψηλό ποσοστό στην ΕΕ, ενώ ο Μέσος Όρος της ΕΕ είναι 9,5%.
 - Σύμφωνα με την ίδια μελέτη η Κύπρος, κατά το έτος 2018, αναφορικά με τις μαθησιακές επιδόσεις για μαθητές 15 χρονών, όσον αφορά στην κατανόηση κειμένου, στα μαθηματικά και στις φυσικές επιστήμες, βρισκόταν στις τελευταίες θέσεις, σε σχέση με τον Μέσο Όρο της ΕΕ.
 - Σε άλλη μελέτη του Προγράμματος PISA, το οποίο διοργανώνεται από τον ΟΟΣΑ και επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του γραμματισμού δεκαπεντάχρονων μαθητών/τριών σε τρία διαφορετικά γνωστικά πεδία, την Κατανόηση Κειμένου, τα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες, διαχρονικά από το έτος 2012, διαφαίνεται μια ανοδική τάση στην επίδοση των μαθητών/τριών στα μαθηματικά, μια σταθερή κατάσταση στις φυσικές επιστήμες και μια πτωτική τάση στην κατανόηση κειμένου.

1.1.6 Απόφαση της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

- ◆ Σε σχέση με τις διδακτικές περιόδους των εκπαιδευτικών και των απαλλαγών που τους παραχωρούνται από διδακτικό χρόνο, έχουμε εκφράσει την αναγκαιότητα για περιορισμό των εν λόγω μειώσεων στο ελάχιστο δυνατό. Μετά από σειρά αποφάσεων του ΥΣ, με τελική κατάληξη τη συμφωνία μεταξύ των μερών της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΜΕΠΕΥ) και των εκπαιδευτικών οργανώσεων, ημερ. 22.5.2019, η οποία εγκρίθηκε με Απόφαση ΥΣ, ημερ. 18.6.2019, διαπιστώσαμε ότι εξακολουθεί να υφίσταται η έλλειψη εξορθολογισμού στον τομέα της Δημόσιας Παιδείας, με συνέπεια τη μη αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων. Παρά τις εξαγγελίες για λήψη μέτρων προς άρση των όποιων στρεβλώσεων, στην πράξη, όχι μόνο δεν υπήρξε περιορισμός στις δαπάνες μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, αλλά αντίθετα συνεχίζει κάθε χρόνο η ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου εκπαιδευτικού προσωπικού, ιδίως στη Μέση εκπαίδευση.
- ◆ Σε συνεδρία της ΜΕΠΕΥ, ημερ. 3.11.2020, όπου και συζητήθηκε εκ νέου το θέμα του εξορθολογισμού του συστήματος των απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο, συμφωνήθηκε όπως μελετηθούν και αξιολογηθούν οι απαλλαγές που παραχωρούνται για διάφορους λόγους σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και να ετοιμαστεί κατάλογος, ο οποίος

θα σταλθεί στις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις για να συζητηθεί σε επόμενη συνεδρία της ΜΕΠΕΥ. Το ΥΠΑΝ ετοίμασε συγκεκριμένες σχετικές εισηγήσεις, ωστόσο το θέμα έκτοτε εκκρεμεί και δεν έχουν παρθεί και προωθηθεί για έγκριση νέες εισηγήσεις για τις μειώσεις διδακτικού χρόνου και ούτε φαίνεται να έχει ακολουθήσει νέα συνεδρία στην ΜΕΠΕΥ, σχετικά με το θέμα, με τελευταία εν ισχύ τη συμφωνία των μερών στην ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019 .

- ♦ Στην εν ισχύ συμφωνία της ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019, το θέμα της αξιολόγησης των καθηκόντων των Υπευθύνων των Τμημάτων δεν μελετήθηκε διεξοδικά και δεν πάρθηκαν συγκεκριμένες αποφάσεις επ' αυτού, δηλαδή των καθηκόντων των Υπευθύνων των Τμημάτων για σκοπούς περιορισμού της μείωσης διδακτικού χρόνου για τον σκοπό αυτό.
- ♦ Επίσης, σε εκκρεμότητα παρέμεινε το θέμα της αξιολόγησης του χρόνου που αφιερώνεται από τους υπεύθυνους των τμημάτων για εξωδιδακτικά καθήκοντα.
- ♦ Σε σχέση με τις απαλλαγές από διδακτικό χρόνο, για συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαιδευτικών οργανώσεων, ζητήσαμε με επιστολή μας, ημερ. 17.9.2018, γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα, αναφορικά με τη νομιμότητα των εν λόγω απαλλαγών και την αποτελεσματική λειτουργία των σχολείων λόγω αυτού, στην οποία απάντησε ο Γενικός Εισαγγελέας στις 7.11.2018 και διαβιβάσαμε τη γνωμάτευσή του στο ΥΠΑΝ για σχόλια. Στην εν λόγω γνωμάτευση περιλαμβάνεται και το θέμα της παραχώρησης υπηρεσιών, για το οποίο ειδική αναφορά περιλαμβάνεται στην παρούσα Έκθεσή μας. Μέχρι σήμερα, το ΥΠΑΝ δεν μας έχει αποστείλει τα σχόλιά του.

1.1.7 Νομοθετική ρύθμιση καθεστώτος απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.

Εκκρεμεί η νομοθετική ρύθμιση του καθεστώτος των απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.

1.2 Αποσπάσεις και παραχωρήσεις εκπαιδευτικών.

1.2.1 Αποσπάσεις.

- ♦ Σε Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ εξακολουθεί να υπάρχει ετησίως ένας σημαντικός αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών, οι οποίοι εκτελούν διάφορα καθήκοντα, ανάμεσα σε άλλα και διοικητικού χαρακτήρα.
- ♦ Μελέτες που έχουν κατά καιρούς εκπονηθεί, σε σχέση με τη λειτουργία και δομή του Υπουργείου, κατέδειξαν, μεταξύ πολλών αδυναμιών, τη σημαντική στελέχωση της διοίκησής του με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, εκ των οποίων σημαντικός αριθμός ασχολείται με δημοσιοϋπαλληλικά/διοικητικά καθήκοντα.

Συστήσαμε όπως το ΥΠΑΝ προχωρήσει σε εκ βάθρων επαναξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας και διοίκησης του ΥΠΑΝ, ώστε να υπάρξει εξορθολογισμός, κάθετη μείωση των αποσπάσεων και συνολικά του αριθμού των εργαζομένων στη διοίκηση του ΥΠΑΝ,

βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας και διοίκησης του ΥΠΑΝ.

- ♦ Διάφοροι όροι και προϋποθέσεις που διέπουν τις αποσπάσεις, καθορίζονται με εγκυκλίους του ΥΠΑΝ, αντί να διέπονται από Κανονισμούς.

Συστήσαμε όπως προωθηθούν ενέργειες για νομοθετική ρύθμιση του καθεστώτος απασχόλησης των αποσπασμένων εκπαιδευτικών και των όρων εργασίας τους.

- ♦ Αντί το θέμα των αποσπάσεων να ρυθμιστεί ορθολογικά και να καλυφθεί νομοθετικά, υπάρχει επιδείνωση των δεδομένων, αφού οι όροι απασχόλησης έχουν τροποποιηθεί από το ΥΠΑΝ με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε να μπορούν να παραμένουν εκπαιδευτικοί σε απόσπαση ακόμη περισσότερα χρόνια, χάνοντας στην πράξη πλήρως τους δεσμούς τους με τη σχολική αίθουσα για εξαιρετικά μακρά περίοδο.
- ♦ Ενώ γενικά οι θέσεις των αποσπάσεων προκηρύσσονται, οι θέσεις για το Γραφείο Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, για το Γραφείο Γενικού Διευθυντή, για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και για την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας δεν προκηρύσσονται, καθώς δίδεται στην Αρμόδια Αρχή η διακριτική ευχέρεια επιλογής των εκπαιδευτικών που θα στελεχώσουν τις πιο πάνω θέσεις.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι όλες οι θέσεις αποσπάσεων θα πρέπει να προκηρύσσονται. Μόνη εξαίρεση θα μπορούσε να αποτελέσει πολύ μικρός αριθμός προσώπων (ένα ή δύο) για το γραφείο του Υπουργού.

1.2.2 Παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών.

Σε γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 7.11.2018, προς την Υπηρεσία μας, ερμηνεύθηκαν οι πρόνοιες του άρθρου 38Α του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου του 1969, ότι η παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών δεν μπορεί να γίνει γενικά για οποιαδήποτε περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης αλλά μόνο σχετικά με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου. Εδώ και χρόνια, το ΥΠΑΝ παραχωρεί εκπαιδευτικούς σε διάφορα τμήματα/υπηρεσίες, τα οποία δεν καλύπτονται από τις πρόνοιες του πιο πάνω άρθρου, ως ακολούθως:

α. Παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών στη δημόσια υπηρεσία.

- ♦ Η Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 29.3.2022, προς το ΥΠΑΝ ζήτησε τα σχόλια του ΥΠΑΝ σχετικά με την παραχώρηση οκτώ εκπαιδευτικών, οι οποίοι όπως διαπιστώσαμε, υπηρετούν σε δημόσιες Υπηρεσίες, αναφέροντας ότι ενδεχομένως, να είναι κατά παράβαση του Νόμου για την παραχώρηση εκπαιδευτικών και αντίθετη με τη σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 7.11.2018 (που περιγράφουμε πιο πάνω), καθώς δεν αφορούν σε παραχωρήσεις στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ή στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.
- ♦ Ζητήσαμε εκ νέου, όπως έχουμε τα σχόλια του ΥΠΑΝ αναφορικά με την πιο πάνω γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, για την οποία είχαμε ζητήσει τα σχόλια και με προγενέστερη επιστολή μας, ημερ. 20.11.2018.

- ♦ Το ΥΠΑΝ ανέφερε ότι συγκατατέθηκε στην παραχώρηση των εν λόγω εκπαιδευτικών, καθότι έκρινε ότι αυτή συντέινει στην προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης, ενώ κάνοντας αναφορά σε νέα γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 23.5.2022, προς τον Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας, η οποία επισυνάφθηκε στην απαντητική επιστολή του, ανέφερε ότι, βάσει της νέας γνωμάτευσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παραχωρούνται και σε άλλες υπηρεσίες - εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου και της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας - με σκοπό την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.
- ♦ Παρατηρήσαμε ότι, ενώ διαβιβάσαμε τη γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας στο ΥΠΑΝ στις 20.11.2018, το ΥΠΑΝ ουδέν μέτρο προς συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τη γνωμάτευση έλαβε. Όταν σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά η Υπηρεσία μας επανήλθε, το ΥΠΑΝ εξασφάλισε νέα γνωμάτευση, η οποία αναιρεί την προηγούμενη.
- ♦ Ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ μάς διαβιβάσει για τους οκτώ εκπαιδευτικούς, για τους οποίους έγινε αναφορά στην επιστολή μας, ημερ. 29.3.2022, τις ετήσιες αποφάσεις, εισηγήσεις, εγκρίσεις και συναινέσεις της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, του ΥΠΑΝ, του ΥΟ και των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών. Ζητήσαμε επίσης τα αιτιολογικά σημειώματα που απέστειλε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τους υπό αναφορά οκτώ εκπαιδευτικούς λειτουργούς, όπως ρητά προβλέπει η σχετική νομοθεσία. Το ΥΠΑΝ δεν απάντησε στην επιστολή μας.

Εκφράσαμε προς το ΥΠΑΝ την άποψη ότι το θέμα των παραχωρήσεων χρήζει νομοθετικής ρύθμισης, ούτως ώστε να αποσαφηνιστεί ξεκάθαρα σε ποιες περιπτώσεις δύναται να παραχωρούνται εκπαιδευτικοί αλλά και για πόση χρονική διάρκεια.

β. Απόσπαση εκπαιδευτικού λειτουργού σε Πρεσβεία της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Αναφορικά με Απόφαση του ΥΣ που λήφθηκε εντός του 2022, με την οποία αποφασίστηκε η απόσπαση εκπαιδευτικού λειτουργού σε πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπου υπηρετεί ο σύζυγός της ως διπλωμάτης, για ανάληψη καθηκόντων εξομοιούμενων με διπλωματικά καθήκοντα, η Υπηρεσία μας με επιστολές της προς τον ΓΔ του ΥΠΑΝ και τον ΓΔ του Υπουργείου Εξωτερικών, τόνισε ότι στη βάση συγκεκριμένων προνοιών του Συντάγματος και της νομοθεσίας,

- ♦ το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είχε αρμοδιότητα για την τοποθέτηση της εκπαιδευτικού λειτουργού σε πρεσβεία της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, και
- ♦ δεν θα μπορούσε νόμιμα να αποσπαστεί εκτός της εκπαιδευτικής υπηρεσίας ως διπλωματικό προσωπικό.

Παρατηρήσαμε ότι, ενώ η συγκεκριμένη εκπαιδευτική λειτουργός θα μπορούσε, για να μπορεί να εργάζεται με τον σύζυγό της, να αιτηθεί και να λάβει άδεια άνευ απολαβών, ώστε να έχει την ευχέρεια να εργαστεί ως επιτόπιο προσωπικό, αποφασίστηκε αυτή να αποσπαστεί παράνομα, ώστε να λαμβάνει πέραν του μισθού της ως εκπαιδευτικός (ενώ δεν εργάζεται ως εκπαιδευτικός) και το Γενικό Επίδομα Εξωτερικού (ΓΕΕ), που προφανώς είναι μεγαλύτερο ακόμη και από τον μισθό της (πέραν του ΓΕΕ που λαμβάνει ο σύζυγός της, ως μέλος της διπλωματικής υπηρεσίας στην ίδια χώρα). Κατά την άποψή μας, πρόκειται για διευθέτηση που συνιστά προκλητική διασπάθιση δημοσίου χρήματος, η οποία, εφόσον είναι και παράνομη, συνιστά κατάχρηση εξουσίας.

1.3 Παραχώρηση προσauξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα.

- ◆ Σημειώσαμε ότι, η εν λόγω προϋπηρεσία προσμετρά και για σκοπούς μείωσης των διδακτικών ωρών, λόγω χρόνων υπηρεσίας. Όπως προέκυψε από τη συμφωνία ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019, από 1.9.2020, αναγνωρίζονται σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς, για σκοπούς διορισμού, προσauξήσεων και προαγωγών, μέχρι 8 χρόνια υπηρεσίας.
- ◆ Η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί επανειλημμένα όπως τα πιο πάνω ζητήματα θεσμοθετηθούν και επαναξιολογηθούν, ώστε να επιτευχθεί συνολικός εξορθολογισμός της Δημόσιας Εκπαίδευσης.

1.4 Ειδική Εκπαίδευση.

- ◆ Υπάρχει μια διαχρονική αυξητική τάση στις ανάγκες στελέχωσης της ειδικής εκπαίδευσης, τόσο σε ειδικούς εκπαιδευτικούς όσο και σε σχολικούς βοηθούς. Η δε αύξηση στον αριθμό των ειδικών εκπαιδευτικών είναι δυσανάλογη σε σχέση με την αύξηση του αριθμού των παιδιών με ειδικές ανάγκες, στη δημοτική εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένης και της προδημοτικής), για τα σχολικά έτη 2016/17, 2017/18 και 2018/19, για τα οποία είχαμε τα σχετικά στοιχεία.

Τονίζοντας ότι η Υπηρεσία μας, σε καμία περίπτωση δεν θεωρεί εσφαλμένη οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών, γενικά αλλά και ειδικά σε αυτόν τον τομέα της εκπαίδευσης, ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ ενημερώσει τεκμηριωμένα την Υπηρεσία μας σε ποιους παράγοντες οφείλεται η αυξητική τάση των αναγκών σε ειδικούς εκπαιδευτικούς κάθε νέο έτος, δεδομένου ότι ο αριθμός των παιδιών με ειδικές ανάγκες δεν φαίνεται να αυξάνεται αναλογικά στον ίδιο βαθμό και όπως μας παράσχει στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι αυτή οφείλεται σε αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι σε στρεβλώσεις ή άλλες αναποτελεσματικότητες. Δεν λάβαμε οποιαδήποτε απάντηση.

- ◆ Στη συνεδρία του, ημερ. 15.1.2020, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε με τις εισηγήσεις της Ad-Hoc Τεχνικής Επιτροπής, η οποία διορίστηκε με την Απόφαση 87.863 του ΥΣ, ημερ. 12.7.2019, για εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υφιστάμενων διαδικασιών, οι οποίες θα εφαρμόζονται για πρόσληψη σχολικών βοηθών/συνοδών παιδιών με ειδικές ανάγκες, μέχρι την ψήφιση της νέας νομοθεσίας. Ανάλογες εισηγήσεις υποβλήθηκαν από την Ad Hoc Επιτροπή και στον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, για εφαρμογή μέχρι την ψήφιση της νέας νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ ενημερώσει την Υπηρεσία μας εάν οι εισηγήσεις της Ad- Hoc Επιτροπής έχουν ήδη εφαρμοστεί και επιφέρει κάποια θετικά αποτελέσματα προς την κατεύθυνση του εξορθολογισμού των υφιστάμενων διαδικασιών.

2. Εισαγωγή

Το θέμα των διδακτικών περιόδων εκπαιδευτικών και των απαλλαγών που τους παραχωρούνται από τον διδακτικό χρόνο και γενικότερα ο εξορθολογισμός των δαπανών της δημόσιας εκπαίδευσης, τέθηκε επανειλημμένα στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσία μας, εδώ και αρκετά χρόνια, όπου επισημάναμε:

α. Το ιδιαίτερα υψηλό κόστος στην εκπαίδευση, το οποίο επιβαρύνει άμεσα τις δημόσιες δαπάνες, χωρίς αυτό να αντικατοπτρίζεται ανάλογα στα αποτελέσματα στην Κυπριακή δημόσια εκπαίδευση, όπως αναφέρεται από ανεξάρτητες μελέτες και σχετικούς δείκτες,

β. την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του θέματος, εφόσον ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας γνωμάτευσε, ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 76 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, ώστε να είναι ξεκάθαρη η δυνατότητα θέσπισης δευτερογενούς νομοθεσίας αναφορικά με τις απαλλαγές από διδακτικό χρόνο, και

γ. την ανάγκη διεξαγωγής ανεξάρτητης μελέτης από εξειδικευμένο διεθνή οργανισμό, η οποία θα καλύψει τόσο τη Δημοτική όσο και τη Μέση Εκπαίδευση στην Κύπρο, να λάβει υπόψη ανεξάρτητες μελέτες που ήδη υπάρχουν για το θέμα και να ασχοληθεί με όλες τις παραμέτρους που αφορούν στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται στις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις στη δημόσια παιδεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μετά και από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, για νομοθετική ρύθμιση του θέματος του διδακτικού χρόνου, ακολούθησαν Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για το εν λόγω θέμα.

Στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 3.10.2018, είχαν προκύψει κάποιες διαφοροποιήσεις σε τρεις συγκεκριμένες μειώσεις διδακτικού χρόνου, ειδικότερα τον θεσμό του Υπεύθυνου Τμήματος, τη μείωση διδακτικού χρόνου λόγω ετών υπηρεσίας και την παραχώρηση συνδικαλιστικού χρόνου στις εκπαιδευτικές οργανώσεις.

Η πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία, κατά την άποψή μας, αποτέλεσε ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση του εξορθολογισμού των δαπανών, ίσχυσε μόνο για μία σχολική χρονιά (2018-2019), καθώς η ίδια η Απόφαση εξουσιοδοτούσε όπως οι Υπουργοί Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων παραπέμπουν στη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΜΕΠΕΥ) εργασιακά θέματα, ενώ για τα μέτρα που άπτονται του εξορθολογισμού του συστήματος των απαλλαγών, ο διάλογος θα γινόταν από τριμελή Υπουργική Επιτροπή που θα πλαισιωνόταν από ομάδα εμπειρογνομόνων. Επίσης, η Απόφαση προνοούσε όπως οι πιο πάνω αποφάσεις έχουν ισχύ μέχρι την κατάληξη του διαλόγου, ο οποίος δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει το τέλος Δεκεμβρίου του έτους (2018) και να αφορά στον συνολικό εξορθολογισμό του συστήματος απαλλαγών, με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου εκπαιδευτικού δυναμικού. Ακολούθως θα εφαρμόζονταν οι ρυθμίσεις, οι οποίες θα ήταν το αποτέλεσμα του διαλόγου όπως προβλέπεται στο Καταστατικό και στους Κανονισμούς της ΜΕΠΕΥ.

Ακολούθησε ο εν λόγω διάλογος στη ΜΕΠΕΥ, με σειρά συνεδριών οι οποίες πραγματοποιήθηκαν εντός του 2018 και 2019, με τελευταία συνεδρία στις 22.5.2019, στην οποία η επίσημη πλευρά και

οι τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις (ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ) κατέληξαν σε συμφωνία, με ισχύ από τη σχολική χρονιά 2019-2020. Η εν λόγω συμφωνία εγκρίθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 87.720 και ημερ. 18.6.2019.

Επιπρόσθετα, το Υπουργικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες στη ΜΕΠΕΥ για να εξετάσει, μέχρι το τέλος του 2019, το σύνολο των εκκρεμών θεμάτων που παραπέμφθηκαν σ' αυτήν από την εργοδοτική πλευρά και από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2018, καθώς και να επανεξεταστεί το όλο θέμα μετά την τελική έκθεση.

Όσον αφορά στα λοιπά εργασιακά θέματα, όπως τη μείωση διδακτικού χρόνου για σκοπούς ανάληψης εξωδιδακτικών καθηκόντων, τονίστηκε στη συνεδρία της ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019, ότι ο διάλογος θα συνεχιστεί. Στις 10.6.2020, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση με αρ. 89.563, εξουσιοδότησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ως Πρόεδρο της ΜΕΠΕΥ, να συγκαλέσει εντός Σεπτεμβρίου του 2020, τη ΜΕΠΕΥ για έναρξη της συζήτησης των θεμάτων που εκκρεμούν ενώπιόν της, που αφορούν στους εκπαιδευτικούς και να καταλήξουν σε συγκεκριμένες εισηγήσεις.

Στις 3.11.2020, πραγματοποιήθηκε νέα συνεδρία της ΜΕΠΕΥ, στην οποία συζητήθηκε και το θέμα του εξορθολογισμού του συστήματος των απαλλαγών. Στην εν λόγω συνεδρία συμφωνήθηκε όπως μελετηθούν από κοινού και αξιολογηθούν οι απαλλαγές που παραχωρούνται για διάφορους λόγους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και να ετοιμαστεί κατάλογος, ο οποίος θα σταλθεί στις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, ώστε να συζητηθεί σε επόμενη συνεδρία της ΜΕΠΕΥ.

Ακολούθησε σύσκεψη στο ΥΠΑΝ με τις Διευθύνσεις των εκπαιδεύσεων, για το θέμα των μειώσεων διδακτικού χρόνου, όπου και υποβλήθηκαν συγκεκριμένες εισηγήσεις για μειώσεις διδακτικού χρόνου.

Το θέμα έκτοτε εκκρεμεί και δεν έχουν παρθεί και προωθηθεί για έγκριση νέες εισηγήσεις για τις μειώσεις διδακτικού χρόνου και ούτε φαίνεται να έχει ακολουθήσει νέα συνεδρία στην ΜΕΠΕΥ σχετικά με το θέμα, με τελευταία εν ισχύ τη συμφωνία των Μερών στην ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019.

Όπως διαπιστώσαμε, εξακολουθεί να υφίσταται η έλλειψη εξορθολογισμού στον τομέα της Δημόσιας Παιδείας, με συνέπεια τη μη αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των δημοσίων πόρων.

Παρά τις εξαγγελίες για λήψη μέτρων προς άρση των όποιων στρεβλώσεων, στην πράξη, όχι μόνο δεν υπήρξε περιορισμός στις δαπάνες μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, αλλά αντίθετα συνεχίζει κάθε χρόνο η ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, ιδίως στη Μέση Εκπαίδευση.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης τού οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του ελέγχου ήταν η καταγραφή των ενεργειών του ΥΠΑΝ για τον εξορθολογισμό των Δαπανών της Δημόσιας Εκπαίδευσης και με απώτερο στόχο την εξέταση και αξιολόγηση των ενεργειών αυτών, ως προς το κατά πόσο αυτές έχουν αποδώσει και απέφεραν αποτελέσματα.

Ο έλεγχος αφορούσε σε θέματα τα οποία η Ελεγκτική Υπηρεσία έθετε εδώ και χρόνια στις Εκθέσεις της. Εξετάσαμε τον αριθμό των απαλλαγών που έχουν δοθεί διαχρονικά από τον διδακτικό χρόνο στο εκπαιδευτικό προσωπικό, τη νομιμότητά τους και το νομικό πλαίσιο κάτω από το οποίο αυτές

έχουν δοθεί, καθώς και το ισχύον καθεστώς στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, σε σχέση με τις απαλλαγές από τον διδακτικό χρόνο.

Επιπρόσθετα, εξετάσαμε την ποιότητα της παρεχόμενης δημόσιας παιδείας στην Κύπρο, σε σχέση με τα κόστη για την παιδεία, ώστε να αποτυπωθεί η εικόνα που επικρατεί στην Κύπρο, καθώς και σε σχέση με άλλες χώρες του εξωτερικού.

3.3 Μεθοδολογία

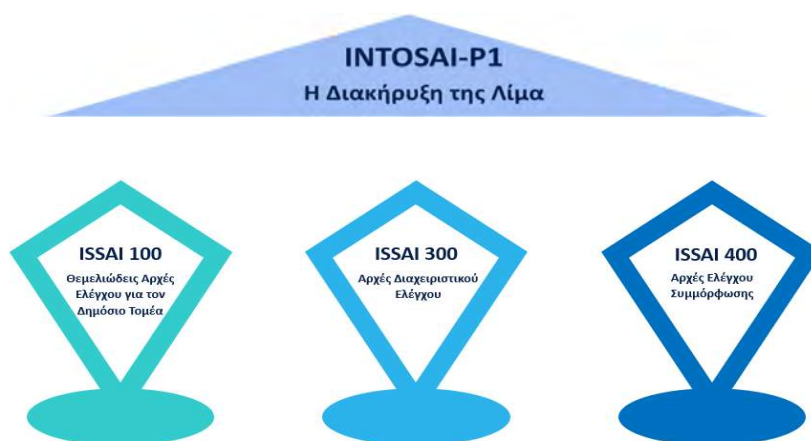
3.3.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs), που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs), που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (“The Lima Declaration”). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου.

Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιό τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το Πρότυπο ISSAI 400, ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορούν να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Το θέμα του ελέγχου επιλέχθηκε λόγω της σημαντικότητάς του, καθώς ενώ έχει απασχολήσει διαχρονικά την Υπηρεσία μας αλλά και άλλους Θεσμούς και ενώ έγιναν βήματα προς την ορθή κατεύθυνση, εντούτοις η όλη διαδικασία δεν φάνηκε να είχε αποφέρει αποτελέσματα.

Ο έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που ζητήσαμε και μας υποβλήθηκαν από το ΥΠΑΝ, στοιχεία από το FIMAS, στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, στοιχεία από διάφορες μελέτες σχετικές με την παιδεία, σε επισκόπηση εγγράφων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με διευθύνσεις και προσωπικό του ΥΠΑΝ.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν στις 31.10.2022, για σχόλια και απόψεις, στον ΓΔ του ΥΠΑΝ, χωρίς ωστόσο να λάβουμε οποιαδήποτε απάντηση, συνεπώς θεωρούμε ότι δεν υπάρχουν οποιαδήποτε σχόλια.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιωδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

3.4 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς διενέργειας του οικονομικού ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α.** Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμος (Ν.10/1969) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί.
- β.** Εγκύκλιοι που σχετίζονται με τους πιο πάνω Νόμους και Κανονισμούς.
- γ.** Σχετικές Αποφάσεις του ΥΣ.
- δ.** Σχετικά στοιχεία από το FIMAS.
- ε.** Κρατικοί Προϋπολογισμοί ετών 2017-2021.
- στ.** Διάφορες Μελέτες για την παιδεία: της Κύπρου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΟΟΣΑ.
- ζ.** Σχετικά στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία.
- η.** Παρατηρήσεις και συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας που προέκυψαν από προηγούμενους ελέγχους.

4. Ευρήματα και συστάσεις.

4.1 Διδακτικός χρόνος εκπαιδευτικών.

4.1.1 Διδακτικές περίοδοι εκπαιδευτικών και μείωσή τους με τα χρόνια υπηρεσίας

Οι διδακτικές περίοδοι των εκπαιδευτικών Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) και των συντεχνιών τους και ανέρχονται σε 29 για τους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης και 24 για τους Εκπαιδευτικούς Μέσης Εκπαίδευσης και μειώνονται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, όπως φαίνεται στους πίνακες 1 και 2 πιο κάτω:

Πίνακας 1: Δημοτική Εκπαίδευση

Υπηρεσία Δασκάλου	Διδακτικές περίοδοι
1 - 14 χρόνια	29
15 - 20 χρόνια	27
21 χρόνια και άνω ή με τη συμπλήρωση του 50 ^{ου} έτους της ηλικίας τους	25

Πίνακας 2: Μέση Εκπαίδευση

Υπηρεσία Καθηγητή	Διδακτικές περίοδοι
0 - 7 9/12 χρόνια	24
7 10/12 - 15 9/12 χρόνια	22
15 10/12 - 19 9/12 χρόνια	20
19 10/12 χρόνια και άνω	18

4.1.2 Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο.

Οι καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του καθηγητικού συλλόγου, υπεύθυνοι βιβλιοθήκης, κ.λπ.

Εισηγηθήκαμε θεσμοθέτηση των εν λόγω απαλλαγών, καθώς και τον περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατό, δεδομένου του υψηλού κόστους που συνεπάγονται στο δημόσιο.

4.1.3 Απαλλαγές εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο για συμμετοχή στις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανώσεων.

Το ΥΠΑΝ, μέσω απόφασης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ), απαλλάσσει αριθμό εκπαιδευτικών από την υποχρέωση παρουσίας σε σχολείο, για όλες ή μερικές μέρες την εβδομάδα με αιτιολογικό ότι τις μέρες αυτές παράγουν συνδικαλιστικό έργο.

4.1.4 Μελέτη Ernst & Young που αφορά στον εξορθολογισμό των δαπανών για το εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ) με την Απόφασή του Ε.81.127 και ημερ. 24.8.2016, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την αγορά υπηρεσιών εμπειρογνώμονα, για αξιολόγηση τόσο του διδακτικού χρόνου των εκπαιδευτικών, ανάλογα με τη θέση και τα έτη υπηρεσίας τους, όσο και των διαφόρων απαλλαγών σε διδακτικές περιόδους για εκτέλεση άλλων καθηκόντων.

Η μελέτη αυτή ανατέθηκε στον διεθνή ελεγκτικό οίκο Ernst & Young, ο οποίος την ολοκλήρωσε τον Φεβρουάριο του 2017. Τα συγκεντρωτικά συμπεράσματα της μελέτης, είναι τα ακόλουθα:

Η Κύπρος έχει:

- α.** Μικρότερη σε διάρκεια σχολική χρονιά (σε εβδομάδες), σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, καθώς και του ΟΟΣΑ.
- β.** Τον υψηλότερο μαθησιακό χρόνο σε ώρες, συγκριτικά με τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και του ΟΟΣΑ.
- γ.** Τον μικρότερο αριθμό μαθητών ανά εκπαιδευτικό από τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών τόσο στην Πρωτοβάθμια, όσο και στη Μέση Κατώτερη εκπαίδευση, σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.
- δ.** Τον χαμηλότερο μέσο εβδομαδιαίο διδακτικό χρόνο σε ώρες, από τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, καθώς και των χωρών του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση τη Δημοτική Εκπαίδευση.
- ε.** Διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες παραχωρούν μειώσεις διδακτικού χρόνου στους εκπαιδευτικούς για κάποιες δραστηριότητες τις οποίες αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- στ.** Σύμφωνα με το Eurodice Report (Key Data on Teachers and School Leaders in Europe 2013, σελ. 77), το οποίο εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η μείωση του φόρτου εργασίας των εκπαιδευτικών δεν είναι πολύ διαδεδομένη πρακτική στην Ευρώπη. Μόλις εννέα χώρες μειώνουν τον φόρτο εργασίας των εκπαιδευτικών, ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας ή/και την ηλικία τους. Στη Γερμανία, οι εκπαιδευτικοί παίρνουν μια διδακτική ώρα μείωση όταν φτάσουν στο 55^ο έτος της ηλικίας και αυξάνεται σε δύο όταν φτάσουν στο 60 έτος της ηλικίας τους. Η κατάσταση είναι παρόμοια στην Πορτογαλία, όπου οι ώρες διδασκαλίας μειώνονται σταδιακά από το 50^ο έτος ηλικίας. Άλλες χώρες που δίνουν μείωση διδακτικών περιόδων, λόγω ετών υπηρεσίας ή/και ηλικίας, είναι η Ελλάδα, η Γαλλία, η Αυστρία, η Ρουμανία, η Μάλτα και το Λουξεμβούργο.

Επίσης, η μελέτη διαπιστώνει ότι η παρούσα κατανομή εκπαιδευτικού προσωπικού σε έτη υπηρεσίας είναι τέτοια, που η μείωση διδακτικού χρόνου με βάση τα έτη υπηρεσίας θα δημιουργεί συνεχώς ανάγκες για επιπλέον μειώσεις και κατ' επέκταση μεγαλύτερο αριθμό εκπαιδευτικών, για αυτό θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διατήρηση, διαφοροποίηση ή κατάργηση των μειώσεων διδακτικού χρόνου λόγω ετών υπηρεσίας. Γι' αυτό:

- ♦ Θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση των αιτιών που οδηγούν στην ανομοιομορφία παραχώρησης μείωσης διδακτικού χρόνου ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, λόγω ετών υπηρεσίας, με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.
- ♦ Επιπρόσθετα, θα πρέπει να γίνει διασαφήνιση, αξιολόγηση και θεσμοθέτηση των καθηκόντων, τα οποία θα πρέπει να εκτελούν οι εκπαιδευτικοί λόγω της αρχικής μείωσης διδακτικού χρόνου που λαμβάνουν, καθώς και για τη μείωση διδακτικού χρόνου που λαμβάνουν με τα έτη υπηρεσίας τους και να γίνει αξιολόγηση όλων των θεσμών που επί του παρόντος δεν εφαρμόζονται πλήρως, όπως ο θεσμός του Υπεύθυνου Τμήματος στη Δημοτική Εκπαίδευση, ο θεσμός του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου κ.ά., καθώς επίσης και όλων των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, όπου η συμμετοχή των μαθητών γίνεται σε εθελοντική βάση, για τις οποίες παραχωρείται μείωση διδακτικού χρόνου, προκειμένου το ΥΠΑΝ να αποφασίσει κατά πόσο χρειάζεται να διατηρηθούν ή να καταργηθούν.
- ♦ Επίσης, θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση της δομής λειτουργίας/οργανωτικής δομής των σχολείων, ούτως ώστε να περιλαμβάνει τις απαιτούμενες θέσεις διοικητικού/γραμματειακού προσωπικού, το οποίο θα μπορεί να αναλάβει καθήκοντα που σήμερα εκτελούνται από εκπαιδευτικούς.

4.1.5 Η Απόφαση της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Το θέμα των διδακτικών περιόδων εκπαιδευτικών και των απαλλαγών που τους παραχωρούνται από τον διδακτικό χρόνο, τέθηκε επανειλημμένα στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, εδώ και αρκετά χρόνια.

Στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2015, αναφέρεται:

- ♦ το ιδιαίτερα υψηλό κόστος στην εκπαίδευση, το οποίο επιβαρύνει άμεσα τις δημόσιες δαπάνες, χωρίς αυτό να αντικατοπτρίζεται ανάλογα στα αποτελέσματα στην κυπριακή δημόσια εκπαίδευση, όπως αναφέρεται από ανεξάρτητους μελετητές,
- ♦ η ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του θέματος, εφόσον ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας γνωμάτευσε, ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 76 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, ώστε να είναι ξεκάθαρη η δυνατότητα θέσπισης δευτερογενούς νομοθεσίας αναφορικά με τις απαλλαγές από διδακτικό χρόνο και
- ♦ η ανάγκη διεξαγωγής ανεξάρτητης μελέτης από εξειδικευμένο διεθνή οργανισμό, η οποία θα καλύψει τόσο τη Δημοτική όσο και τη Μέση Εκπαίδευση στην Κύπρο, να λάβει υπόψη ανεξάρτητες μελέτες που ήδη υπάρχουν για το θέμα και να ασχοληθεί με όλες τις παραμέτρους που αφορούν στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται στις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις στη δημόσια παιδεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μετά και από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για νομοθετική ρύθμιση του θέματος του διδακτικού χρόνου, ακολούθησαν Αποφάσεις του ΥΣ για το εν λόγω θέμα. Στην Απόφαση του ΥΣ ημερομηνίας 3.10.2018, είχαν προκύψει κάποιες διαφοροποιήσεις σε τρεις συγκεκριμένες μειώσεις, τον θεσμό του Υπεύθυνου Τμήματος, τη μείωση διδακτικού χρόνου λόγω ετών υπηρεσίας και την παραχώρηση συνδικαλιστικού χρόνου στις εκπαιδευτικές οργανώσεις.

Η πιο πάνω Απόφαση του ΥΣ, η οποία αποτέλεσε ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση του εξορθολογισμού των δαπανών, ίσχυσε μόνο για μία σχολική χρονιά (2018-2019), καθώς η ίδια η Απόφαση εξουσιοδοτούσε όπως, οι Υπουργοί Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παραπέμπουν στη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΜΕΠΕΥ) εργασιακά θέματα, ενώ για τα μέτρα που άπτονται του εξορθολογισμού του συστήματος των απαλλαγών, ο διάλογος θα γινόταν από τριμελή Υπουργική Επιτροπή που θα πλαισιωνόταν από ομάδα εμπειρογνομόνων. Επίσης, η Απόφαση προνοούσε όπως οι πιο πάνω αποφάσεις έχουν ισχύ μέχρι την κατάληξη του διαλόγου, ο οποίος δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει το τέλος Δεκεμβρίου του έτους (2018) και να αφορά στον συνολικό εξορθολογισμό του συστήματος απαλλαγών, με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου εκπαιδευτικού δυναμικού. Ακολούθως θα εφαρμόζονταν οι ρυθμίσεις οι οποίες θα ήταν το αποτέλεσμα του διαλόγου, όπως προβλέπεται στο Καταστατικό και στους Κανονισμούς της ΜΕΠΕΥ.

Ακολούθησε ο εν λόγω διάλογος στη ΜΕΠΕΥ, με σειρά συνεδριών οι οποίες πραγματοποιήθηκαν εντός του 2018 και 2019 και τελευταία τη συνεδρία στις 22.5.2019, στην οποία η Επίσημη πλευρά και οι τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις (ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ) κατέληξαν σε συμφωνία με ισχύ από τη σχολική χρονιά 2019-2020. Η εν λόγω συμφωνία εγκρίθηκε με την Απόφαση του ΥΣ με αρ. 87.720 και ημερ. 18.6.2019.

Επιπρόσθετα, το Υπουργικό Συμβούλιο έδωσε οδηγίες στη ΜΕΠΕΥ για να εξετάσει μέχρι το τέλος του 2019 το σύνολο των εκκρεμών θεμάτων που παραπέμφθηκαν σ' αυτήν από την εργοδοτική πλευρά και από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2018, καθώς και να επανεξεταστεί το όλο θέμα μετά την τελική έκθεση.

Όσον αφορά στα λοιπά εργασιακά θέματα, όπως τη μείωση διδακτικού χρόνου για σκοπούς ανάληψης εξωδιδακτικών καθηκόντων, τονίστηκε στη συνεδρία της ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019, ότι ο διάλογος θα συνεχιστεί. Στις 10.6.2020, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με αρ. 89.563, εξουσιοδότησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ως Πρόεδρο της ΜΕΠΕΥ, να συγκαλέσει εντός Σεπτεμβρίου 2020, τη ΜΕΠΕΥ για έναρξη της συζήτησης των θεμάτων που εκκρεμούν ενώπιόν της, που αφορούν στους εκπαιδευτικούς και να καταλήξουν σε συγκεκριμένες εισηγήσεις.

Στις 3.11.2020, πραγματοποιήθηκε νέα συνεδρία της ΜΕΠΕΥ, στην οποία συζητήθηκε και το θέμα του εξορθολογισμού του συστήματος των απαλλαγών. Στην εν λόγω συνεδρία συμφωνήθηκε όπως μελετηθούν από κοινού και αξιολογηθούν οι απαλλαγές που παραχωρούνται για διάφορους λόγους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και να ετοιμαστεί κατάλογος, ο οποίος θα σταλεί στις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, ώστε να συζητηθεί σε επόμενη συνεδρία της ΜΕΠΕΥ.

Ακολούθησε σύσκεψη στο ΥΠΑΝ με τις Διευθύνσεις των εκπαιδεύσεων, για το θέμα των μειώσεων διδακτικού χρόνου, όπου και υποβλήθηκαν συγκεκριμένες εισηγήσεις για μειώσεις διδακτικού χρόνου.

Το θέμα έκτοτε εκκρεμεί και δεν έχουν παρθεί και προωθηθεί για έγκριση νέες εισηγήσεις για τις μειώσεις διδακτικού χρόνου και ούτε ακολούθησε νέα συνεδρία στην ΜΕΠΕΥ σχετικά με το θέμα, με τελευταία εν ισχύ τη συμφωνία των Μερών στην ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019.

Αναφορικά με τη συμφωνία (ημερ. 22.5.2019) των Μερών στην ΜΕΠΕΥ, παραθέτουμε πιο κάτω τις πρόνοιες της συμφωνίας, σε σχέση με την προγενέστερη Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 3.10.2018:

Πίνακας 3: Απόφαση ΥΣ 3.10.2018 σε σχέση με Συμφωνία ΜΕΠΕΥ

Απόφαση ΥΣ 3.10.2018		Συμφωνία ΜΕΠΕΥ
Υπεύθυνος τμήματος	Μείωση απαλλαγής σε χρόνο από δύο σε μία διδακτική περίοδο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης εξαιρουμένων της 1 ^{ης} γυμνασίου, 1 ^{ης} λυκείου και 3 ^{ης} λυκείου αντίστοιχα. Η ρύθμιση αυτή θα αφορά σε τμήματα με αριθμό μαθητών 16 και άνω	Να διατίθενται 2 διδακτικές περίοδοι σε κάθε τμήμα της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, του οποίου ο αριθμός των μαθητών/τριών υπερβαίνει τους 12. Στα τμήματα με αριθμό μαθητών/τριών μέχρι και 12 να διατίθεται 1 διδακτική περίοδος*.
		Να διατίθενται δύο διδακτικές περίοδοι σε κάθε τμήμα της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του οποίου ο αριθμός των μαθητών/τριών υπερβαίνει τους 9. Στα τμήματα με αριθμό μαθητών/τριών μέχρι και 9 να διατίθεται μια διδακτική περίοδος.
		Στη Δημοτική Εκπαίδευση ο θεσμός του Υπεύθυνου τμήματος για τη σχολική χρονιά 2019-2020 θα εφαρμοστεί ως ίσχυε κατά τη σχολική χρονιά 2017- 2018 δηλαδή δύο περίοδοι στα συμπλέγματα τάξεων και στην Α τάξη και μία περίοδος στις τάξεις Β' – Στ'. **
Μείωση διδακτικού χρόνου απλών εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης με βάση τα έτη υπηρεσίας τους	Οι εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης οι οποίοι συμπληρώνουν τα 15 χρόνια υπηρεσίας θα έχουν μείωση διδακτικού χρόνου 2 περιόδων.	Να μειώνεται ο διδακτικός χρόνος των απλών εκπαιδευτικών κατά 2 διδακτικές περιόδους στα 15 και στα 21 χρόνια υπηρεσίας. Νοείται ότι όσοι εκπαιδευτικοί των οποίων η ηλικία είναι 50 ετών και άνω, οι διδακτικές περίοδοι ανά εβδομάδα θα είναι 25.
	Οι καθηγητές Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης οι οποίοι συμπληρώνουν τα 8 χρόνια υπηρεσίας θα έχουν μείωση διδακτικού χρόνου 2 περιόδων.	Ο συνολικός διδακτικός χρόνος των απλών εκπαιδευτικών είναι 24 περίοδοι. Ο διδακτικός χρόνος των εν λόγω εκπαιδευτικών μειώνεται κατά 2 διδακτικές περιόδους ως ακολούθως: - Στα 7 και 10/12 έτη υπηρεσίας - Στα 15 και 10/12 έτη υπηρεσίας - Στα 20 και 10/12 έτη υπηρεσίας

Απόφαση ΥΣ 3.10.2018		Συμφωνία ΜΕΠΕΥ
	Όσον αφορά στους Βοηθούς Διευθυντές (ΒΔ) και Βοηθούς Διευθυντές Α περιορίζεται η μείωση της απαλλαγής από τον διδακτικό χρόνο κατά τη σχολική χρονιά 2018/19 ως εξής: - Από τις 12 διδακτικές περιόδους στις 13 - Από τις 10 διδακτικές περιόδους στις 12 - Από τις 8 διδακτικές περιόδους στις 9	Ο συνολικός διδακτικός χρόνος του ΒΔ είναι 14 περίοδοι. Ο διδακτικός χρόνος του ΒΔ μειώνεται κατά 2 διδακτικές περιόδους ως ακολούθως: - Στα 4 και 10/12 έτη υπηρεσίας στη θέση - Στα 10 και 10/12 έτη υπηρεσίας στη θέση. Παράλληλα ο ΒΔ Α' θα παραμένει σταθερά στις 9 διδακτικές περιόδους καθ'όλη τη διάρκεια της παραμονής του στη θέση αυτή. Νοείται ότι ο ΒΔ Α' που έχει ήδη μειωθεί ο διδακτικός του χρόνος στις 8 περιόδους, παραμένει στις 8 περιόδους.
Αναγνώριση προϋπηρεσίας για σκοπούς διορισμού στο Δημόσιο σχολείο	---	Από την 1 ^η Σεπτεμβρίου του 2020 αναγνωρίζονται για σκοπούς διορισμού προσαυξήσεων και προαγωγών μέχρι 8 χρόνια προϋπηρεσίας.
Συνδικαλιστικός χρόνος	Όπως έναντι του χρόνου που μέχρι τώρα παραχωρείται στους αξιωματούχους των Εκπαιδευτικών Οργανώσεων, παραχωρηθεί χρόνος που είναι αναγκαίος για την αποτελεσματική λειτουργία τους. Από το χρόνο που θα παραχωρηθεί στην τρέχουσα σχολική χρονιά θα υπάρξει ουσιαστική εξοικονόμηση στο πλαίσιο των όσων έχουν συζητηθεί και συμφωνηθεί.	Παραχωρείται χρόνος για άσκηση των συνδικαλιστικών δραστηριοτήτων όπως έχει συμφωνηθεί με το ΥΠΑΝ και εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά τη σχολική χρονιά 2018/19 με στόχο την αποτελεσματική λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανώσεων.
Πίστωση χρόνου		Παραχωρείται πίστωση που αφορά στη μείωση διδακτικού χρόνου των απλών εκπαιδευτικών όπως αυτή περιλαμβάνεται στην Απόφαση του ΥΣ της 3 ^{ης} Οκτωβρίου 2018.

* Όσον αφορά στις απαλλαγές από διδακτικό χρόνο που αφορούν στον Υπεύθυνο Τμήματος, σημειώνεται ότι, με βάση στοιχεία που προσκομίστηκαν από το ΥΠΑΝ, για τα σχολικά έτη 2016/17 – 2021/22 οι μέσοι όροι μαθητών ανά τμήμα υπερβαίνουν κατά πολύ τους 12 μαθητές, συνεπώς στην πλειονότητά τους οι Υπεύθυνοι Τμημάτων θα έχουν απαλλαγή δύο διδακτικών περιόδων. Τα σχετικά στοιχεία παρατίθενται πιο κάτω, στον Πίνακα.

** Ειδικά για τη δημοτική εκπαίδευση, μετά την εν λόγω συμφωνία ακολούθησε νέα εισήγηση του ΥΠΑΝ για τους Υπεύθυνους Τμημάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 87.721, ημερ. 18.6.2019, με την οποία παραχωρήθηκε μία διδακτική περίοδος, σε όλες τις τάξεις (Α' - Στ') του δημοτικού και στα συμπλέγματα τάξεων δύο περίοδοι, ενώ παράλληλα επεκτάθηκε ο θεσμός στην Προδημοτική και Ειδική Εκπαίδευση με την παραχώρηση μιας διδακτικής περιόδου, που θα ίσχυαν από τη σχολική χρονιά 2019-2020.

Με μεταγενέστερη Απόφαση του ΥΣ, με αρ. 91.279 και ημερ. 20.5.2021, εγκρίθηκε η παραχώρηση μιας επιπρόσθετης περιόδου στον/στην Υπεύθυνο/η Τμήματος στα αμιγή τμήματα Α' και Στ' τάξης του δημοτικού σχολείου, που έχουν αριθμό μαθητών/τριών πέραν των 12, ενώ με την Απόφαση του ΥΣ με αρ.91.434, ημερ. 24.6.2021, εγκρίθηκε και η περαιτέρω επέκταση στην Β' και Γ' τάξη του Δημοτικού (όπως ισχύει στην Α' και Στ' τάξη).

Πίνακας 4: Μέσοι όροι μαθητών ανά τμήμα

Σχολική Χρονιά	Μέσοι όροι μαθητών ανά τμήμα	
	Γυμνάσια	Λύκεια
2016/17	22,1	18,9
2017/18	22,6	17,5
2018/19	22,5	17,3
2019/20	22,1	17,4
2020/21	21,5	17,3
2021/22	21,5	17,3

Όπως έχουμε διαπιστώσει, το θέμα της αξιολόγησης των καθηκόντων των Υπευθύνων των Τμημάτων δεν μελετήθηκε διεξοδικά, παρόλο που, όπως αναφέρεται στα πρακτικά των συνεδριών της ΜΕΠΕΥ, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΠΑΝ προέβη σε μια γενική περιγραφή της κατηγοριοποίησης των καθηκόντων των εκπαιδευτικών, κάποια από τα οποία, όπως ανέφερε, θα μπορούσαν να εκτελεστούν από εξειδικευμένο προσωπικό και όχι από εκπαιδευτικούς, οπότε και δεν θα προκύπτει μείωση του διδακτικού χρόνου για αυτές τις δραστηριότητες. Παρόλο δε που το πιο πάνω θέμα αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στις συνεδρίες της ΜΕΠΕΥ, δεν φαίνεται να πάρθηκαν συγκεκριμένες αποφάσεις επ' αυτού, δηλαδή των καθηκόντων των Υπευθύνων των Τμημάτων για σκοπούς περιορισμού της μείωσης διδακτικού χρόνου για τον σκοπό αυτό.

Επίσης, σε εκκρεμότητα φαίνεται να παρέμεινε το θέμα της αξιολόγησης του χρόνου που αφιερώνεται από τους Υπευθύνους Τμημάτων για εξωδιδακτικά καθήκοντα, καθώς το γενικό συμπέρασμα, όπως διαφαίνεται από τα πρακτικά των συνεδριών της ΜΕΠΕΥ, είναι ότι κάποια δεν είναι μετρήσιμα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να αποδοθούν σε χρόνο καθώς και ότι, η ίδια η νομοθεσία, προβλέπει από μόνη της για τους μηχανισμούς ελέγχου των διαφόρων καθηκόντων με τα οποία είναι επιφορτισμένος ο εκάστοτε Υπεύθυνος Τμήματος.

Όπως φαίνεται από την πρόσφατη Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 24.6.2021, σχετικά με την παραχώρηση μιας επιπρόσθετης περιόδου στους Υπευθύνους Τμημάτων στις Β' και Γ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, η ρύθμιση αυτή δημιούργησε ανάγκη για 27 πρόσθετους έκτακτους εκπαιδευτικούς, η οποία και εγκρίθηκε με την εν λόγω Απόφαση.

Το θέμα των υπόλοιπων απαλλαγών από διδακτικό χρόνο εκκρεμεί για συζήτηση στην ΜΕΠΕΥ, ούτως ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί ο εξορθολογισμός του συστήματος των απαλλαγών των εκπαιδευτικών. Όπως αναφέρουμε πιο πάνω, η τελευταία συνεδρία της ΜΕΠΕΥ σχετικά με το θέμα πραγματοποιήθηκε στις 3.11.2020 και έκτοτε το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Όσον αφορά στις απαλλαγές από διδακτικό χρόνο για συμμετοχή στις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανώσεων, επισημάναμε ότι, σύμφωνα με τα πρακτικά των συνεδριών της ΜΕΠΕΥ, για το εν λόγω θέμα αναφέρθηκε ότι στην ΟΕΛΜΕΚ έχουν μερική απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα η κεντρική ηγεσία της Οργάνωσης, ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας των Επαρχιακών Γραφείων της ΟΕΛΜΕΚ. Τα πολλαπλά καθήκοντα των διάφορων αξιωματούχων και Οργάνων της Οργάνωσης καθορίζονται στο Καταστατικό της Οργάνωσης. Η πρακτική αυτή ακολουθείται και στις δύο άλλες Εκπαιδευτικές Οργανώσεις (ΠΟΕΔ και ΟΛΤΕΚ). Επίσης, σύμφωνα

με τα εν λόγω πρακτικά, η παραχώρηση των πιο πάνω διευκολύνσεων γίνεται με βάση τον Νόμο 65/1980, ο οποίος αφορά στη διευκόλυνση των συνδικαλιστικών ηγεσιών στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 17.9.2018, προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, έθεσε σειρά ερωτημάτων και προβληματισμών σχετικά με το θέμα των απαλλαγών λόγω συνδικαλιστικής δράσης, σχετικά με:

- ♦ τη νομιμότητα των εν λόγω απαλλαγών και
- ♦ την αποτελεσματική λειτουργία των σχολείων, λόγω του πιο πάνω γεγονότος και της επακόλουθης ανάγκης που προκύπτει για αντικατάσταση των εν λόγω εκπαιδευτικών.

Η Νομική Υπηρεσία απάντησε στην Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 7.11.2018, την οποία διαβιβάσαμε στο ΥΠΑΝ για σχόλια. Το Υπουργείο δεν μας έχει ακόμη αποστείλει τα σχόλιά του.

4.1.6 Στατιστικά στοιχεία που αφορούν στη Δημόσια Εκπαίδευση από διάφορες Μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΟΟΣΑ/Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας/FIMAS/ Δείκτες ΥΠΑΝ.

4.1.6.1 Δαπάνες μισθοδοσίας.

Από στοιχεία που μας έχουν δοθεί από το ΥΠΑΝ, καθώς και πληροφόρηση που αντλήσαμε από το FIMAS, οι δαπάνες για την παιδεία για Μέση και Δημοτική Εκπαίδευση, η δαπάνη για τη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών, καθώς επίσης και το ποσοστό των δαπανών του ΥΠΑΝ προς το σύνολο των Κρατικών Δαπανών, φαίνονται στους Πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 5: Δαπάνες Παιδείας (Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση)

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
Μέση Γενική	321.117.891	336.102.851	325.918.590	345.021.850	348.491.533
Μέση Τεχνική & Επαγγελματική	31.160.843	31.642.920	33.729.399	35.317.880	37.850.525
Δημοτική	323.923.853	347.608.302	331.363.814	359.420.139	374.981.486
Σύνολο	676.202.587	715.354.073	691.011.803	739.759.869	761.323.544

Πίνακας 6: Δαπάνες μισθοδοσίας εκπαιδευτικών

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
Μέση Γενική	293.548.718	301.260.956	318.961.747	329.575.244	336.272.449
Μέση Τεχνική & Επαγγελματική	27.098.932	27.636.408	29.440.647	30.717.938	33.038.768
Δημοτική	280.317.570	293.069.753	316.921.887	334.179.084	349.073.700
Σύνολο Δαπάνης Μισθοδοσίας	600.965.220	621.967.117	665.324.281	694.472.266	718.384.917
Σύνολο Δαπανών για τη Δημοτική και Μέση	676.202.587	715.354.073	691.011.803	739.759.869	761.323.544

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €	2021 €
Εκπαίδευση					
Ποσοστό Δαπάνης Μισθοδοσίας προς το σύνολο Δαπανών Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης	88,9%	86,9%	96,3%	93,9%	94,4%
Συνολική Δαπάνη ΥΠΑΝ	1.021.051.339	1.031.459.711	1.075.368.867	1.119.229.686	1.164.030.360

Πίνακας 7: Ποσοστό Δαπανών ΥΠΑΝ προς το Σύνολο των Κρατικών Δαπανών

	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €	2021 €
Δαπάνες ΥΠΑΝ	1.021.051.339	1.031.459.711	1.075.368.867	1.119.229.686	1.164.030.360
Συνολικές δαπάνες Κεντρικού Κράτους	8.276.670.521	8.435.983.312	10.183.045.548	10.064.688.492	10.282.130.037
Ποσοστό Δαπάνης ΥΠΑΝ προς το σύνολο των Κρατικών Δαπανών	12,3%	12,2%	10,6%	11,1%	11,3%

Η παράθεση των πιο πάνω αριθμών δεν γίνεται για να καταδείξουμε ότι το ποσοστό των δαπανών του ΥΠΑΝ είναι υψηλό, σε σχέση με τις Κρατικές Δαπάνες ή ότι θα έπρεπε να μειωθεί, αλλά για να καταδείξουμε την ανάγκη αυτές οι υψηλές δαπάνες να μεταφράζονται σε υψηλά ποιοτικά αποτελέσματα στη δημόσια εκπαίδευση.

Σημειώσαμε ότι, όπως φαίνεται από τον πιο κάτω πίνακα, στη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2018» παρουσιάζονται για την Κύπρο στοιχεία αναφορικά με τις κρατικές δαπάνες για την παιδεία την περίοδο 2013-2016, που δεν συνάδουν με τα στοιχεία που προκύπτουν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ζητήσαμε όπως έχουμε τα σχόλια του ΥΠΑΝ, ως προς τις προκύπτουσες διαφορές, ώστε να αντιληφθούμε κατά πόσο οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν και κάποιες πρόσθετες δαπάνες για την παιδεία που δεν αντικατοπτρίζονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό του ΥΠΑΝ, ή εάν πρόκειται για λανθασμένα στοιχεία που έχουν δοθεί από την Κύπρο.

Πίνακας 8: Ποσοστό δημόσιων δαπανών για την παιδεία προς το σύνολο των δημόσιων δαπανών. Σύγκριση στοιχείων από μελέτη Ευρωπαϊκής Επιτροπής με στοιχεία από τον Κρατικό Προϋπολογισμό

	2013 €	2014 €	2015 €	2016 €
<u>Στοιχεία από Κρατικό Προϋπολογισμό</u>				
Δαπάνες ΥΠΑΝ	921.432.371	879.160.174	940.685.646	959.728.737
Συνολικές Δαπάνες Κεντρικού Κράτους	9.373.153.837	8.021.744.132	9.412.421.845	7.454.982.161

	2013 €	2014 €	2015 €	2016 €
Ποσοστό Δαπάνης ΥΠΑΝ προς το σύνολο των Κρατικών Δαπανών	9,8%	11,0%	10,0%	12,9%
Στοιχεία από μελέτη Ευρωπαϊκής Επιτροπής				
Δημόσιες δαπάνες στην Κύπρο για την παιδεία ως ποσοστό των συνολικών δημόσιων δαπανών	16,2%	12,4%	14,8%	15,6%
Μέσος Όρος ΕΕ	10,1%	10,2%	10,2%	10,2%

γ. Σημειώσαμε επίσης ότι στη μελέτη Teachers and School Heads Salaries and Allowances in Europe 2020/21, η οποία δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2022, προκύπτουν τα πιο κάτω στοιχεία για τον αρχικό μισθό των εκπαιδευτικών στα διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης.

Πίνακας 9 : Αρχικός μισθός εκπαιδευτικών σε μονάδες PPS

(Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis»)

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR
ISCED 02	28 134	29 864	29 209	15 159	19 065	33 627	·	·	-	15 435	31 609	24 563	·
ISCED 1	28 134	29 864	29 209	15 159	20 422	38 766	50 357	19 162	26 542	15 435	31 609	24 563	22 796
ISCED 24	28 134	29 864	29 209	15 159	20 422	38 962	55 971	19 162	26 542	15 435	35 308	26 889	22 796
ISCED 34	34 977	37 419	36 441	15 159	20 422	36 275	58 541	19 162	26 542	15 435	35 308	26 889	22 796
	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI
ISCED 02	23 601	25 465	12 739	23 709	46 066	13 465	23 058	32 350	·	15 068	25 440	17 977	22 673
ISCED 1	23 601	25 465	12 739	23 709	46 066	13 465	28 174	32 350	32 865	15 068	25 440	17 977	22 673
ISCED 24	25 366	25 465	12 739	23 709	52 208	13 465	28 174	34 296	32 767	15 068	25 440	17 977	22 673
ISCED 34	25 366	25 465	12 739	23 709	52 208	13 465	28 174	34 296	32 810	15 068	25 440	17 977	22 673
	SK	FI	SE	AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 02	10 750	23 243	28 745	7 824	11 786	38 601	28 862	·	18 678	15 841	26 041	12 703	28 455
ISCED 1	13 319	26 493	29 092	9 224	12 572	41 710	28 862	·	18 678	16 290	28 585	14 843	28 455
ISCED 24	13 319	28 458	29 961	9 586	13 358	46 425	28 862	·	18 678	16 290	28 585	14 843	29 391
ISCED 34	13 319	30 077	30 135	10 130	15 715	52 280	27 090	·	18 678	17 006	28 585	14 843	29 391

Source: Eurydice.

Σημειώσεις: Το ακρωνύμιο PPS αναφέρεται στο πρότυπο αγοραστικής δύναμης (Purchasing Power Standard), το οποίο προκύπτει διαιρώντας τον μισθό στο εθνικό νόμισμα της κάθε χώρας με την αντίστοιχη αγοραστική του δύναμη στη χώρα αυτή.

Χρησιμοποιούνται επίσης οι ακόλουθοι συμβολισμοί της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης για την Εκπαίδευση (International Standard Classification of Education - ISCED):

ISCED 02 Pre-primary education - Προδημοτική εκπαίδευση

ISCED 1 Primary education – Δημοτική εκπαίδευση

ISCED 2 Lower secondary education – Μέση κατώτερη εκπαίδευση (Γυμνάσιο)

ISCED 3 Upper secondary education – Μέση ανώτερη εκπαίδευση (Λύκειο)

Επίσης, το σύμβολο 24 και 34 παραπέμπει στη γενική εκπαίδευση.

Στην ίδια μελέτη, αναφέρεται ότι στον Γυμνασιακό Κύκλο, η Κύπρος βρίσκεται στην υψηλότερη θέση, όσον αφορά στο ποσοστό αύξησης του μισθού των εκπαιδευτικών, τα πρώτα 15 χρόνια μετά τον διορισμό τους, που είναι 85% και μέχρι το τέλος της καριέρας τους το ποσοστό εκτοξεύεται στο 143%, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Πίνακας 10: Αύξηση μισθού εκπαιδευτικών με τα χρόνια υπηρεσίας

(Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis»)

%	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT
After 10 years' experience	25.0	25.1	25.4	3.2	6.6	11.8	13.8	:	48.1	21.6	8.6	14.0	4.5	10.5	54.6	:	3.2	25.0	25.1	12.4
After 15 years' experience	40.6	36.3	41.2	7.1	11.4	15.6	19.7	:	61.5	32.4	15.6	20.8	7.0	21.4	85.2	:	14.8	37.9	34.4	18.1
At the top of the range	72.0	61.6	78.0	:	32.0	15.6	30.5	:	87.8	97.3	42.4	71.6	19.4	48.7	143.3	:	30.7	73.8	76.1	34.4
	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
After 10 years' experience	52.1	13.0	33.7	21.7	17.3	23.1	12.4	15.4	10.7		6.0	5.0	27.6	9.6	:	4.8	5.1	9.6	4.0	2.9
After 15 years' experience	74.4	26.3	63.3	29.1	24.3	55.5	15.1	23.5	15.2		9.6	7.5	:	14.8	:	8.2	7.8	9.6	6.0	:
At the top of the range	104.1	87.3	70.2	115.9	77.4	86.5	28.8	30.9	32.5		16.8	20.0	53.2	17.6	62.3	29.2	20.0	17.7	16.0	:

Source: Eurydice.

Από τα στοιχεία που δόθηκαν από το ΥΠΑΝ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ετοιμασία της σχετικής μελέτης για το 2020/21, οι μέσοι όροι των Μισθών των εκπαιδευτικών για όλες τις Βαθμίδες Εκπαίδευσης ήταν €47.964, ενώ βάσει της μελέτης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) Education at a Glance 2021, οι μέσοι όροι Μισθών των εκπαιδευτικών για τις χώρες – μέλη του ΟΟΣΑ για το 2020 για την Προδημοτική, Δημοτική, Μέση Κατώτερη και Μέση Ανώτερη εκπαίδευση ήταν €35.970, €40.371, €42.405 και €45.728, αντίστοιχα. Σημειώσαμε ότι τα ποσά στη μελέτη δίνονται σε USD (Δολάρια) και η μετατροπή έγινε σε ευρώ, με βάση τον Μέσο Όρο της ισοτιμίας του Δολαρίου με το Ευρώ που χρησιμοποιεί το Γενικό Λογιστήριο του κράτους για ολόκληρο το 2020, που ήταν 1.131667.

Τονίζουμε ότι οι πιο πάνω αναφορές μας γίνονται απλώς για σκοπούς πληρότητας των δεδομένων και ουδόλως θα πρέπει να εκληφθούν ως υποδηλούσες ότι εισηγούμαστε μείωση των απολαβών των εκπαιδευτικών στην Κύπρο. Άλλωστε, στην ίδια πιο πάνω μελέτη για το 2020/21 παρατίθενται στοιχεία που δεικνύουν την παραχώρηση μισθολογικών αυξήσεων στους εκπαιδευτικούς σε μεγάλο αριθμό κρατών, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Πίνακας 11: Αυξήσεις μισθών στους εκπαιδευτικούς μεταξύ των ετών 2014/15 και 2020/21 (σε σταθερές τιμές)

(Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis»)

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT
ISCED 02	-0.5	0.2	0.2	117.5	61.0	11.0	:	:	⊗	-1.7	2.9	1.3	:	0.4	-0.6	73.9	164.5	:	22.1	20.4
ISCED 1	-0.5	0.2	0.2	117.5	33.3	21.8	10.5	32.3	18.5	-1.7	2.9	1.3	24.8	0.4	-0.6	73.9	53.1	:	22.1	20.9
ISCED 24	-0.5	0.2	0.2	117.5	33.3	22.5	9.2	32.3	18.5	-1.7	3.0	2.2	24.8	0.1	-0.6	73.9	53.1	:	22.1	20.9
ISCED 34	-0.6	0.2	0.2	117.5	33.3	11.6	13.5	32.3	18.5	-1.7	3.0	2.2	16.3	0.1	-0.6	73.9	53.1	:	11.0	20.9
	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		AL	BA	CH	IS	LI	ME	MK	NO	RS	TR
ISCED 02	:	:	14.3	-2.5	:	10.0	39.3	2.2	29.7		:	:	:	46.8	:	:	25.7	-3.7	24.7	2.2
ISCED 1	7.1	15.8	14.3	-2.5	:	10.0	39.2	0.8	26.9		:	:	:	43.0	:	:	25.7	-12.5	45.7	2.2
ISCED 24	6.9	15.5	14.3	-2.5	:	10.0	39.2	0.2	30.6		:	:	:	43.0	:	:	25.7	-12.5	45.7	2.0
ISCED 34	6.9	5.2	14.3	-2.5	:	10.0	39.2	-0.1	16.7		:	:	:	14.4	:	:	25.7	19.3	45.7	2.0

Source: Eurydice.

Από στοιχεία που λάβαμε από τη Στατιστική Υπηρεσία, το κόστος ανά μαθητή της Δημόσιας Εκπαίδευσης φαίνεται στον Πίνακα 12. Σημειώσαμε ότι, όπως μας αναφέρθηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία, για τα έτη 2020 και 2021 τα στοιχεία ήταν προκαταρκτικά και ως εκ τούτου δεν

μπορούσε να γίνει διαχωρισμός του κόστους ανά μαθητή της μέσης γενικής εκπαίδευσης, σε γυμνάσια και λύκεια.

Πίνακας 12: Κόστος ανά μαθητή με βάση στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2017	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€	€
Προδημοτική	5.178	5.350	5.438	5.424	5.667
Δημοτική	6.455	6.844	7.011	7.289	7.792
Γυμνάσιο	10.013	10.143	10.687	11.538	11.718
Λύκειο	10.893	11.828	11.406		
Τεχνική	12.991	13.606	14.618	14.487	14.349

Βάσει των στοιχείων που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ, το κόστος ανά μαθητή ανά επίπεδο εκπαίδευσης είναι ως εξής:

Πίνακας 13: Κόστος ανά μαθητή με βάση στοιχεία από το ΥΠΑΝ

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2018	2019	2020	2021
	€	€	€	€
Μέση Γενική	-	-	8.244	8.244
Μέση Τεχνική	6.751	7.185	7.731	-

Για τη Δημοτική Εκπαίδευση, το ΥΠΑΝ δεν μας έδωσε τα σχετικά στοιχεία, εφόσον, όπως μας ανέφεραν, υπάρχει η σχετική πληροφόρηση στην ιστοσελίδα της Στατιστικής Υπηρεσίας.

Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση, ο υπολογισμός έγινε αφού λήφθηκαν υπόψη το κόστος μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, το κόστος παροχής ενισχυτικής διδασκαλίας και μάθησης, εκδόσεις βιβλίων από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, καθώς και τα έξοδα επεκτάσεων/βελτιώσεων/αντισεισμική ανάπτυξη των σχολικών κτηρίων κ.ά.

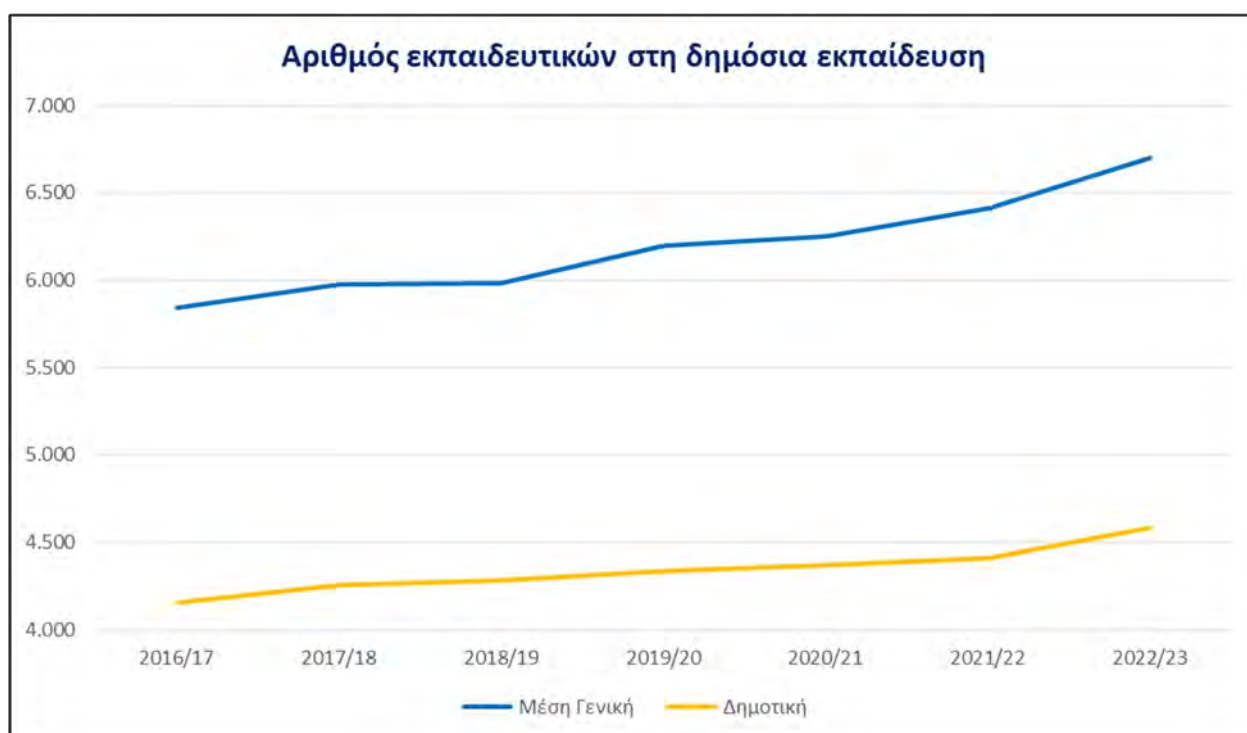
Για τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, ο υπολογισμός έγινε αφού λήφθηκαν υπόψη οι μισθοί, αγορές αναλωσίμων, αγορές εκπαιδευτικού εξοπλισμού, καθώς και πληρωμές λογαριασμών. Επισημάναμε την τεράστια απόκλιση μεταξύ των στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας και του ΥΠΑΝ, για την οποία ζητήσαμε τα σχόλια του ΥΠΑΝ.

Βάσει των στοιχείων που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ, ο αριθμός των εκπαιδευτικών ανά βαθμίδα εκπαίδευσης και ανά σχολική χρονιά παρουσιάζει αυξητική τάση, ως ακολούθως:

Πίνακας 14: Αριθμός εκπαιδευτικών στη δημόσια εκπαίδευση

Επίπεδο Εκπαίδευσης	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23*
Μέση Γενική	5.840	5.979	5.987	6.199	6.252	6.414	6.699
Μέση Τεχνική	536	542	548	578	615	660	709
Δημοτική	4.153	4.257	4.283	4.339	4.367	4.409	4.583
Προδημοτική	775	772	783	801	814	839	873
Ειδική	675	715	814	896	961	1.006	1.069
ΣΥΝΟΛΟ	11.979	12.265	12.415	12.813	13.009	13.328	13.756

* Δημοσιογραφική διάσκεψη Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας στις 13.9.2022 και συνέντευξη στο ΚΥΠΕ του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης την 1.9.2022

Γραφική Παράσταση 1: Αριθμός εκπαιδευτικών στη μέση και στη δημοτική εκπαίδευση

Στην πιο πάνω γραφική παράσταση, φαίνεται ότι στη μεν δημοτική εκπαίδευση υπάρχει κάποια τάση σταθεροποίησης του αριθμού των εκπαιδευτικών, το ίδιο όμως δεν συμβαίνει στη μέση εκπαίδευση, στην οποία διαφαίνεται συνεχής αύξηση του αριθμού.

Σε σχέση με τον αριθμό μαθητών ανά εκπαιδευτικό, βάσει της μελέτης Education at a Glance 2021, στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ο Μέσος Όρος των χωρών του ΟΟΣΑ για το 2019 είναι 15 μαθητές ανά εκπαιδευτικό, στη Μέση Κατώτερη Εκπαίδευση 13 μαθητές και στη Μέση Ανώτερη Εκπαίδευση και πάλι 13 μαθητές.

Βάσει των στοιχείων που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ, για τη σχολική χρονιά 2018/19, ο αριθμός μαθητών ανά εκπαιδευτικό ανά βαθμίδα εκπαίδευσης είναι πολύ πιο κάτω από τον Μέσο Όρο άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και είναι ως εξής:

Πίνακας 15: Αναλογία Μαθητών προς Εκπαιδευτικούς ανά βαθμίδα εκπαίδευσης

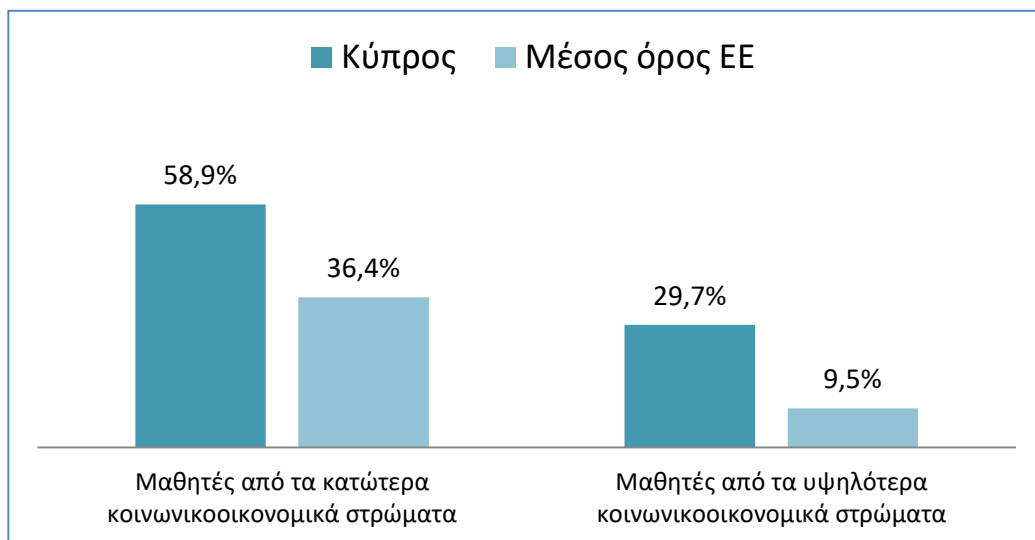
Σχολική Χρονιά 2018/19	
Βαθμίδα Εκπαίδευσης	Αναλογία Μαθητών προς Εκπαιδευτικούς
Λύκεια	7,4:1
Γυμνάσια	8,2:1
Μέση Τεχνική	8,5:1
Δημοτική	12,1:1
Προδημοτική	6,6:1

4.6.1.2 Επιδόσεις μαθητών.

Οι μαθησιακές επιδόσεις των μαθητών της Κύπρου, αξιολογούνται σε σχετική μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκεκριμένα, βάσει της μελέτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis, στην Κύπρο, σχεδόν 2 από τους 3 μαθητές ή ποσοστό 58,9% στην κατηγορία των μαθητών από τα κατώτερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα είναι με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, ενώ ο Μέσος Όρος της ΕΕ είναι 36,4%. Από την κατηγορία των μαθητών από τα υψηλότερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα, ποσοστό 29,7% είναι με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις, που είναι το πιο υψηλό ποσοστό στην ΕΕ, ενώ ο Μέσος Όρος της ΕΕ είναι 9,5%.

Γραφική Παράσταση 2: Ποσοστό μαθητών με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις

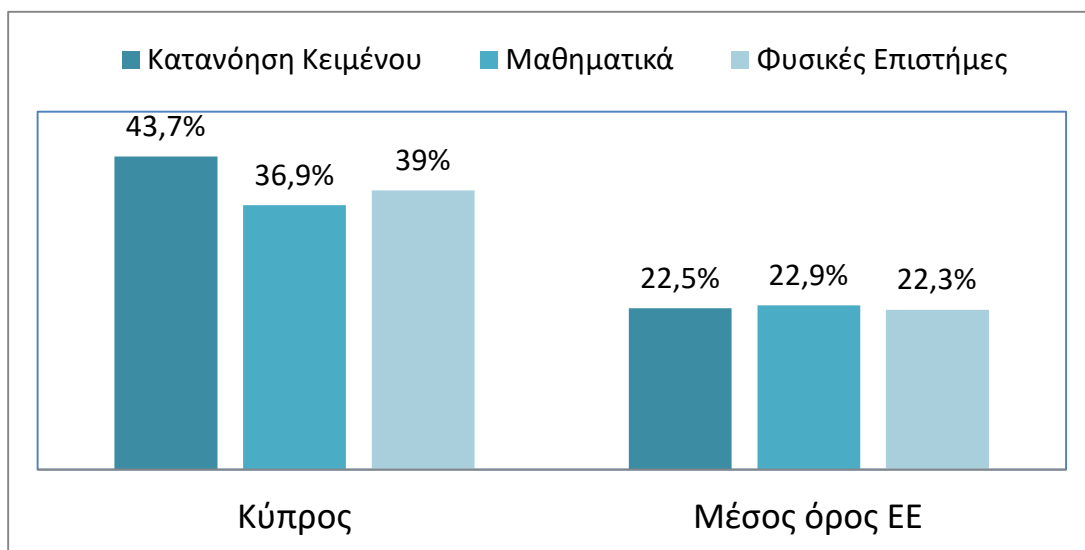
(Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis»)

Η ίδια μελέτη, αναφέρεται στις Μαθησιακές Επιδόσεις για μαθητές 15 χρονών, όσον αφορά στην Κατανόηση Κειμένου, Μαθηματικά και Φυσικές Επιστήμες για το 2018, στην οποία φαίνεται ότι η Κύπρος είναι στις τελευταίες θέσεις με τα ποσοστά να είναι 43,7%, 36,9% και 39%, αντίστοιχα, ενώ ο Μέσος Όρος της ΕΕ είναι 22,5%, 22,9% και 22,3%, αντίστοιχα.

Γραφική Παράσταση 3: Ποσοστό μαθητών ηλικίας 15 ετών με χαμηλές μαθησιακές επιδόσεις για το 2018

(Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Education and Training Monitor 2020 – Country Analysis»)

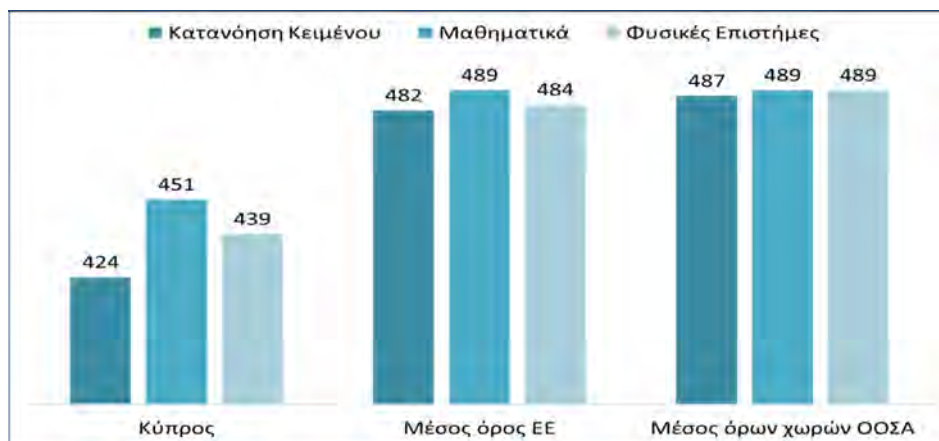

Σε άλλη μελέτη του Προγράμματος PISA, τα στοιχεία του οποίου μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ και το οποίο διοργανώνεται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και επικεντρώνεται στην αξιολόγηση του γραμματισμού δεκαπεντάχρονων μαθητών/τριών σε τρία

διαφορετικά γνωστικά πεδία, την Κατανόηση Κειμένου, τα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες, διαπιστώθηκε ότι ο Μέσος Όρος των μαθητών/μαθητριών της Κύπρου το 2018 ήταν 424 στην Κατανόηση Κειμένου, 451 στα Μαθηματικά και 439 στις Φυσικές Επιστήμες, επιδόσεις στατιστικά χαμηλότερες από τους αντίστοιχους μέσους όρους των χωρών της ΕΕ, (482 στην Κατανόηση Κειμένου, 489 στα Μαθηματικά και 484 στις Φυσικές Επιστήμες), καθώς και από τους μέσους όρους των χωρών του ΟΟΣΑ (487 στην Κατανόηση Κειμένου, 489 στις Φυσικές Επιστήμες και 489 στα Μαθηματικά).

Γραφική Παράσταση 4 : Μέσος Όρος επίδοσης μαθητών ηλικίας 15 ετών για το 2018

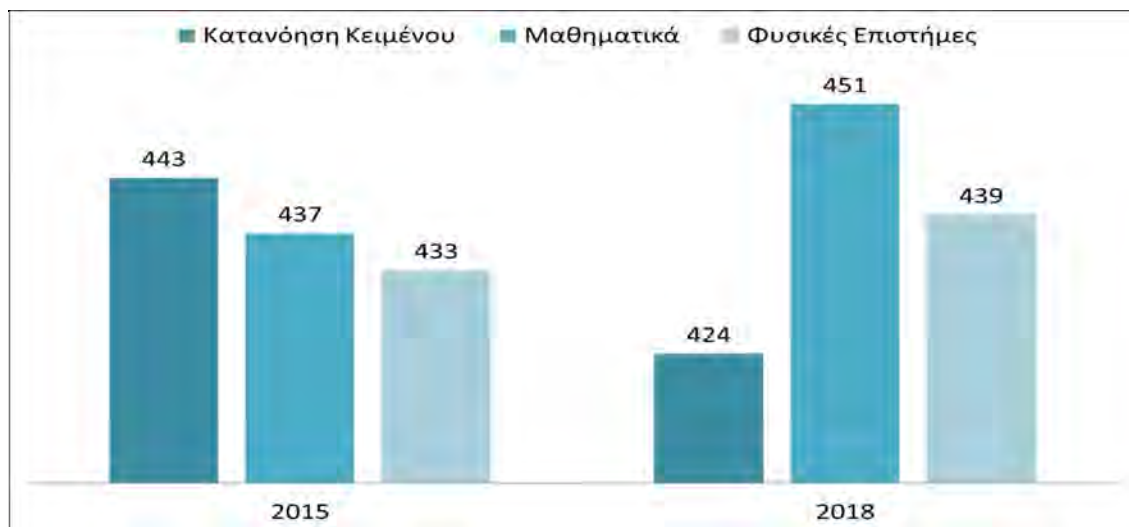
Σύμφωνα με τη μελέτη του προγράμματος PISA, από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)»

Συγκριτικά με το 2015, η επίδοση των μαθητών/μαθητριών παρουσίασε στατιστικά σημαντική βελτίωση κατά 14 μονάδες στα Μαθηματικά και κατά 6 μονάδες στις Φυσικές Επιστήμες, ενώ στην Κατανόηση Κειμένου, η επίδοση των μαθητών/μαθητριών παρουσίασε σημαντική πτώση κατά 19 μονάδες. Διαχρονικά από το 2012 που συμμετείχε η Κύπρος στο Πρόγραμμα για πρώτη φορά, διαφαίνεται μια ανοδική τάση στην επίδοση των μαθητών/μαθητριών στα Μαθηματικά, μια σταθερή κατάσταση στις Φυσικές Επιστήμες και μια πτωτική τάση στην Κατανόηση Κειμένου.

Γραφική Παράσταση 5: Σύγκριση μέσου όρου επίδοσης μαθητών ηλικίας 15 ετών μεταξύ του 2015 και 2018

Σύμφωνα με τη μελέτη του προγράμματος PISA, από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)»

Σε άλλη μελέτη του Διεθνούς Οργανισμού TIMSS 2015 (Trends in International Mathematics and Science Study), η οποία επικεντρώνεται σε δύο γνωστικά αντικείμενα, τα Μαθηματικά και Φυσικές Επιστήμες, η οποία διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια και στην οποία η Κύπρος συμμετείχε με μαθητές/μαθήτριες Δ' Δημοτικού, διαπιστώθηκε ότι για τα Μαθηματικά, η μέση επίδοση των μαθητών της Κύπρου ανήλθε στα 523, με στατιστικά σημαντική διαφορά από την κεντρική τιμή της κλίμακας που ήταν 500 και η Κύπρος κατατάσσεται στην 23^η θέση ανάμεσα σε 49 χώρες. Στις Φυσικές Επιστήμες, η μέση επίδοση των μαθητών της Κύπρου ήταν 481, με στατιστικά σημαντική διαφορά από την κεντρική τιμή της κλίμακας που ήταν 500 και η Κύπρος κατατάσσεται στην 36^η θέση ανάμεσα σε 47 χώρες.

Εικόνα 1: Μέσος Όρος επίδοσης μαθητών τέταρτης τάξης Δημοτικού για το 2015 στα μαθηματικά

Σύμφωνα με τη μελέτη του Διεθνούς Οργανισμού TIMSS

(Πηγή: <https://timss2015.org/timss-2015/mathematics/student-achievement/>)

Εικόνα 2: Μέσος Όρος επίδοσης μαθητών τέταρτης τάξης Δημοτικού για το 2015 στις φυσικές επιστήμες

(Πηγή: <https://timss2015.org/timss-2015/science/student-achievement/>)

4.1.7 Διαπιστώσεις.

Όπως διαπιστώσαμε από τα πιο πάνω, εξακολουθεί να υφίσταται η έλλειψη εξορθολογισμού στον τομέα της Δημόσιας Παιδείας, με συνέπεια τη μη αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των δημοσίων πόρων.

Παρά τις εξαγγελίες για λήψη μέτρων προς άρση των όποιων στρεβλώσεων, στην πράξη, όχι μόνο δεν υπήρξε περιορισμός στις δαπάνες μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, αλλά αντίθετα συνεχίζει κάθε χρόνο η ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, ιδίως στη μέση εκπαίδευση.

Ενδεικτική, είναι σχετική επιστολή του τότε Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΝ προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 14.6.2019, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι αύξησης των αναγκών σε έκτακτο προσωπικό των Διευθύνσεων Μέσης Γενικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης. Αρκετοί από τους λόγους τους οποίους επικαλείται το ΥΠΑΝ στην εν λόγω επιστολή, αφορούν στις μεταγενέστερες αποφάσεις της ΜΕΠΕΥ (που ακύρωσαν την Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 3.10.2018), οι οποίες ενισχύουν το γεγονός ότι, όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε ο αναμενόμενος εξορθολογισμός του συστήματος των απαλλαγών, αλλά προκύπτουν και επιπρόσθετες ανάγκες σε προσωπικό.

Συγκεκριμένα, για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση ανάμεσα στους λόγους που αναφέρονται στην επιστολή είναι η επαναφορά του χρόνου διδασκαλίας των Βοηθών Διευθυντών (ΒΔ) από 13 διδακτικές περιόδους σε 12 και από 13 σε 10, η μείωση του χρόνου διδασκαλίας των ΒΔ και καθηγητών λόγω ετών υπηρεσίας, η παραχώρηση δύο διδακτικών περιόδων Υπεύθυνου Τμήματος στις Β' και Γ' Γυμνασίου και Β' Λυκείου (αντί μίας διδακτικής περιόδου τη σχολική χρονιά 2018/19) και οι πιστώσεις σε καθηγητές που το 2018/19 τοποθετήθηκαν με μία περίοδο επιπλέον (19 διδακτικών περιόδων αντί 18 και 21 αντί 20). Για τη Δημοτική Εκπαίδευση ανάμεσα στους λόγους ήταν η αύξηση για πίστωση χρόνου σε εκπαιδευτικούς που εργάστηκαν περισσότερο το 2018/19 και για την προδημοτική εκπαίδευση η αύξηση του χρόνου για τον Υπεύθυνο Τμήματος.

4.1.8 Νομοθετική ρύθμιση καθεστώτος απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.

Όπως αναφέραμε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2015, ημερ. 15.12.2016, το θέμα των απαλλαγών που παραχωρούνται στους εκπαιδευτικούς σε διδακτικό χρόνο τέθηκε το 2016 για γνωμάτευση στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, από το ΥΠΑΝ, ενώ σχετική επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα στάλθηκε και από την Υπηρεσία μας στις 16.6.2016.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στην απαντητική επιστολή του προς τον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας με ημερ. 13.7.2016, η οποία κοινοποιήθηκε και στην Υπηρεσία μας, επιβεβαίωσε την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του θέματος των απαλλαγών που παραχωρούνται στους εκπαιδευτικούς σε διδακτικό χρόνο.

Ειδικότερα, απαντώντας στην επιστολή του Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ο οποίος είχε προβάλει την άποψη ότι το θέμα δεν χρήζει οποιασδήποτε νομοθετικής ρύθμισης, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας γνωμάτευσε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 76 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, ώστε να είναι ξεκάθαρη η δυνατότητα θέσπισης

δευτερογενούς νομοθεσίας για το συγκεκριμένο θέμα. Όπως εξήγησε ο Γενικός Εισαγγελέας, ο νομοθέτης μπορεί να καθορίσει ποιος θα έχει την εξουσία θέσπισης αυτής της δευτερογενούς νομοθεσίας που μπορεί να είναι, είτε ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας με διάταγμα, είτε το Υπουργικό Συμβούλιο με Κανονιστική Διοικητική Πράξη.

Στη συνέχεια, η Γενική Διευθύντρια του ΥΠΑΝ έστειλε επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 28.9.2016, με την οποία ζήτησε τη νενομισμένη νομοτεχνική επεξεργασία για το τροποποιητικό νομοσχέδιο με τον τίτλο «Νόμος που τροποποιεί τους περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμους του 1969 έως 2016», για το θέμα των απαλλαγών από διδακτικό χρόνο και τις αυξομειώσεις του διδακτικού χρόνου, ώστε στη συνέχεια να προωθηθεί στο ΥΣ για έγκριση και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή του σε Νόμο. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας με επιστολή της, ημερ. 12.4.2017, προς την τότε ΓΔ του ΥΠΑΝ, επισύναψε σε έντυπη μορφή το πιο πάνω νομοσχέδιο με θέμα «Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 2017», καθώς επίσης αιτιολογική έκθεση υπογραμμένη από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Η Γενική Διευθύντρια του ΥΠΑΝ απέστειλε επιστολή, ημερ. 15.5.2017, για το ίδιο θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, καθώς και τροποποιητικό νομοσχέδιο για τη νενομισμένη νομοτεχνική επεξεργασία για προώθησή του στο ΥΣ για έγκριση και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή του σε Νόμο. Όπως αναφέρεται στην επιστολή, ύστερα από επανεξέταση του θέματος και σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, κρίθηκε σωστό να τροποποιηθεί το άρθρο 48, αντί του άρθρου 76 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, διότι με αυτό τον τρόπο εξυπηρετείται περισσότερο η επιδιωκόμενη ενοποίηση της πολιτικής και των απορρεόντων από αυτή διαδικασιών, σε σχέση με την απαλλαγή από διδακτικά καθήκοντα και τις αυξομειώσεις διδακτικού χρόνου.

Κατόπιν τούτου, στάλθηκαν από το ΥΠΑΝ εφτά υπενθυμητικές επιστολές σχετικά με το θέμα.

Στις 13.9.2018, στάλθηκε ηλεκτρονικό μήνυμα στο ΥΠΑΝ από τη Νομική Υπηρεσία, με το οποίο ζητήθηκε ο λόγος που κρίθηκε ότι η τροποποίηση του άρθρου 48 εξυπηρετεί περισσότερο τον επιδιωκόμενο σκοπό, εκφράζοντας παράλληλα την άποψη ότι με την τροποποίηση του εν λόγω άρθρου δεν καθορίζονται τα κριτήρια των αποφάσεων του ΥΣ.

Το ΥΠΑΝ απάντησε εκ νέου στον Γενικό Εισαγγελέα με επιστολή του, ημερ. 17.10.2018, δίνοντας τη σχετική επεξήγηση που ζητούσε η Νομική Υπηρεσία και με την παράκληση όπως προβεί η Νομική Υπηρεσία στη νενομισμένη νομοτεχνική επεξεργασία του Τροποποιητικού Νομοσχεδίου που αποστάλθηκε με την επιστολή, ημερ. 15.5.2017, ούτως ώστε στη συνέχεια να προωθηθεί στο ΥΣ για έγκριση και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για την ψήφισή του σε Νόμο.

Το θέμα έκτοτε συνεχίζει να ρυθμίζεται με τη λήψη σχετικών με το θέμα των απαλλαγών από διδακτικά καθήκοντα, αποφάσεων του ΥΣ, χωρίς να έχει επέλθει η πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση.

4.2 Αποσπάσεις και παραχωρήσεις εκπαιδευτικών.

4.2.1 Μελέτες που έχουν εκπονηθεί σε σχέση με τη λειτουργία και δομή του Υπουργείου και τη σημαντική στελέχωσή του με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς.

α. Σε Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ, απασχολούνται αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί για σειρά ετών, είτε με πλήρη είτε με μερική απασχόληση, οι οποίοι εκτελούν διάφορα καθήκοντα, ανάμεσα σε άλλα και διοικητικού χαρακτήρα. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι για το σχολικό έτος 2020/21, λήφθηκε η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΟ) για απόσπαση 305 εκπαιδευτικών, από τις οποίες οι 39 αφορούν σε παραχωρήσεις εκπαιδευτικών σε ιδρύματα εκτός του ΥΠΑΝ και οι οποίες δεν διέπονται από το καθεστώς των αποσπάσεων (κάθε πλήρης απόσπαση προσμετράται ως μία (1) μονάδα, οι 2 ημέρες από τις 5 της εβδομάδας προσμετρούνται ως 0,40 μονάδες κ.ο.κ). Για το έτος 2021/22, λήφθηκε η έγκριση του ΥΟ για αποσπάσεις 261 εκπαιδευτικών, από τις οποίες οι 31 αφορούσαν σε παραχωρήσεις.

Παρατηρήσαμε ότι υπήρξε μείωση στον αριθμό των αποσπασμένων από το έτος 2020/21 στο έτος 2021/22, λόγω της πρόσληψης 12 μόνιμων Λειτουργών Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού Α' και 28 Λειτουργών Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού, σε αντικατάσταση ισάριθμων θέσεων αποσπασμένων εκπαιδευτικών. Σημειώσαμε ότι, διαχρονικά από τα σχολικά έτη 2015/16 μέχρι 2018/19, οι αποσπάσεις ανέρχονταν σε 352, 364, 313 και 313, αντίστοιχα. Παρατηρήσαμε δηλαδή μια μείωση στον αριθμό των αποσπασμένων, παρόλο που εξακολουθεί να υπάρχει ετησίως ένας σημαντικός αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών.

β. Διάφορες μελέτες (Έκθεση UNESCO, Έκθεση Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, Έκθεση Παγκόσμιας Τράπεζας κ.λπ.) εκπονήθηκαν κατά καιρούς, σε σχέση με τη λειτουργία και δομή του Υπουργείου. Παλαιότερη μελέτη που εκπονήθηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μετά από απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 58.879, ημερ. 5.11.2003, η οποία εξουσιοδοτούσε τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών όπως μελετήσουν τρόπους, με στόχο μέχρι την 1.9.2004, να τερματιστούν όλες οι αποσπάσεις Εκπαιδευτικών που υπηρετούσαν στο Υπουργείο, κατέδειξε ότι, από τους 192 αποσπασμένους εκπαιδευτικούς που υπηρετούσαν στο Υπουργείο κατά τη σχολική χρονιά 2003/04, οι 53,8 ασχολούνταν με δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα.

Από το σχολικό έτος 2004/05, οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ακολούθησαν μία αυξητική πορεία, με 248 αποσπασμένους το 2004/05 (από τους οποίους οι 25 αφορούσαν σε παραχωρήσεις), οι οποίοι είχαν φτάσει κατά το έτος 2018/19 στους 313, ενώ στη συνέχεια ακολούθησε μια πτωτική πορεία, κυρίως λόγω της προκήρυξης και πλήρωσης θέσεων εργασίας στο ΥΠΑΝ από μόνιμο προσωπικό και τον τερματισμό των εργασιών αντίστοιχου αριθμού αποσπασμένων.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη μελέτη του 2014 της Παγκόσμιας Τράπεζας, διαπιστώθηκαν αρκετές αδυναμίες σε σχέση με τη λειτουργία και δομή του Υπουργείου. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένα από τα πορίσματα της εν λόγω Έκθεσης:

- ♦ Σε σύγκριση με το μέγεθος άλλων Ευρωπαϊκών Υπουργείων Παιδείας, το Υπουργείο της Κύπρου φαίνεται να έχει μεγάλο αριθμό προσωπικού.

- ♦ Το σύστημα διοίκησης της εκπαίδευσης είναι πολύ συγκεντρωτικό, με ένα μεγάλο κεντρικό Υπουργείο, με 717 άτομα προσωπικό που διοικούν ένα τομέα με 12.065 εκπαιδευτικούς (αναλογία 1 προς 17) και 144.000 μαθητές (αναλογία 1 προς 201). Αυτές οι αναλογίες είναι πολύ υψηλές, σε σύγκριση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και μπορεί να δείχνουν ανεπάρκεια στο σύστημα. Το Υπουργείο έχει 14 τμήματα (μερικά εκ των οποίων περιλαμβάνουν διάφορες υπηρεσίες), τα οποία λογοδοτούν άμεσα στον Γενικό Διευθυντή, ο οποίος είναι ο ελέγχων λειτουργός. Αυτό εναποθέτει μεγάλο διοικητικό βάρος στο γραφείο του Γενικού Διευθυντή και επομένως περιορίζει τον διαθέσιμο χρόνο για την υλοποίηση της πολιτικής, το στρατηγικό σχεδιασμό, την ανάπτυξη προγραμμάτων και την αξιολόγηση. Ένας αριθμός τμημάτων φαίνεται να έχει ένα μεγάλο αριθμό προσωπικού για τις σχετικά λίγες λειτουργίες που τους έχουν ανατεθεί, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα τμήματα σε άλλες χώρες. Το Υπουργείο έχει ένα πολύ συγκεντρωτικό σύστημα και μια από πάνω προς τα κάτω προσέγγιση στη διοίκηση (Top-Down Approach). Έγινε εισήγηση για τη μείωση του αριθμού των τμημάτων και υπηρεσιών που λογοδοτούν άμεσα στον Γενικό Διευθυντή, για να μπορέσει αυτός να παίξει πιο δυνατά τον ρόλο του, όσον αφορά στη στρατηγική ηγεσία και να μειωθεί το διοικητικό φορτίο του.
- ♦ Καθώς πρόσθετες ευθύνες έχουν παρουσιαστεί ή νέες δραστηριότητες ξεκινούν, οι υπάρχουσες δομές έχουν επεκταθεί για να περιλάβουν την πρόσθετη εργασία. Αυτό έχει οδηγήσει στον διπλασιασμό και κατακερματισμό των λειτουργιών, στην έλλειψη πολιτικής, στρατηγικής και διασφάλισης ποιότητας για εστίαση στις βασικές λειτουργίες του Υπουργείου και στη μεγάλη έμφαση στις διοικητικές και λειτουργικές υποθέσεις, πολλές από τις οποίες θα μπορούσαν να μεταβιβαστούν στα Επαρχιακά γραφεία και στα σχολεία.
- ♦ Τα τμήματα δημοτικής, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης του Υπουργείου, αναλαμβάνουν κάποιο βραχυπρόθεσμο σχεδιασμό και παίρνουν μερικές αποφάσεις σε μια σειρά διοικητικών θεμάτων που αφορούν στο επίπεδο του σχολείου. Επίσης, προσφέρουν στήριξη στην επιλογή μαθησιακού υλικού και συλλέγουν κάποιες πληροφορίες, αλλά γίνεται σχετικά μικρή ανάλυσή τους. Τα τμήματα είναι, επίσης, υπεύθυνα για την Ειδική Εκπαίδευση, τις ψυχολογικές υπηρεσίες και τις δραστηριότητες Δια Βίου Μάθησης. Υπάρχει αλληλοεπικάλυψη των τμημάτων σε κάποιες από αυτές τις δραστηριότητες και οι συνέργειες δεν επιτυγχάνονται πλήρως.
- ♦ Προς το παρόν, οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στη στελέχωση του Υπουργείου, αποτελώντας τους 257 από σύνολο 717 ατόμων του προσωπικού. Αυτές οι αποσπάσεις δίνουν την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να μάθουν περισσότερα για τον τομέα και επιτρέπουν στο Υπουργείο να ωφεληθεί από τις πρακτικές γνώσεις που έχουν οι εκπαιδευτικοί. Όμως, ο μεγάλος αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών που προσλαμβάνονται με βραχυπρόθεσμο συμβόλαιο, για να καλύψουν τα αναγκαία κενά στο Υπουργείο και χωρίς να έχουν τις βασικές δεξιότητες, την επιμόρφωση και/ή την εμπειρία της δημόσιας υπηρεσίας, δείχνει ότι είναι καιρός να επανεξεταστεί η χρησιμότητα αυτής της πρακτικής. Αν η δομή του Υπουργείου και ο ορισμός των λειτουργιών του αλλάξει, σύμφωνα με τις προτάσεις αυτής της έκθεσης, τότε θα είναι αναγκαίο να

προσληφθούν περισσότεροι δημόσιοι υπάλληλοι με τα κατάλληλα προσόντα και πείρα. Με την πάροδο του χρόνου, ο αριθμός των αποσπασμένων εκπαιδευτικών στο Υπουργείο θα μειωθεί, αν και ένας συγκεκριμένος αριθμός θέσεων αποσπασμένων θα διατηρηθεί για να δίνει την ευκαιρία σε περιορισμένο αριθμό εκπαιδευτικών να βιώσουν την εμπειρία της εργασίας στο ΥΠΑΝ.

- ♦ Δεν είναι δυνατό αυτή η έκθεση να παρουσιάσει λεπτομερώς τις επιπτώσεις στη στελέχωση και το κόστος των εισηγήσεών της, μέχρις ότου να αποφασιστεί η νέα δομή του Υπουργείου και η δομή της αποκεντρωμένης διακυβέρνησης του εκπαιδευτικού συστήματος. Ενώ η έκθεση εισηγείται τη δημιουργία ενός μικρού αριθμού νέων ανώτερων θέσεων στο ΥΠΑΝ, προβλέπει ότι θα υπάρξει γενική μείωση του μεγέθους του Υπουργείου και συγκεκριμένα των αποσπάσεων εκπαιδευτικών (που έχουν πληρώσει πολλές κενές θέσεις που προέκυψαν με την ανάπτυξη του Υπουργείου). Η έκθεση εισηγείται ότι το προσωπικό του Υπουργείου θα πρέπει να αποτελείται από κατάλληλα καταρτισμένους δημόσιους υπαλλήλους, που θα προσλαμβάνονται με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις εργοδότησης της δημόσιας υπηρεσίας. Ο διορισμός των αποσπασμένων εκπαιδευτικών θα συνεχίσει να είναι σημαντικός, καθώς το Υπουργείο θα μεταβαίνει σε ένα νέο τρόπο εργασίας και μια νέα δομή και γίνεται εισήγηση όπως οι αποσπασμένοι και άλλοι εκπαιδευτικοί να μπορούν να αιτηθούν για τις κενές θέσεις.

γ. Το Υπουργείο εξακολουθεί να εργοδοτεί σημαντικό αριθμό αποσπασμένων εκπαιδευτικών, παρά τη μείωση που υπήρξε κατά το έτος 2021/22, λόγω της πρόσληψης 44 μόνιμων Δημοσίων Υπαλλήλων ως Λειτουργών Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού (ΛΕΠ). Επίσης, το Υπουργείο με απόφαση ΥΣ, αρ. 81.604, ημερ. 15.11.2016, προχώρησε στην υιοθέτηση νέας διοικητικής δομής και στελέχωσής του, στην οποία επήλθαν περαιτέρω αλλαγές εντός του 2020, η οποία όμως δεν έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην ανάγκη για εργοδότηση αποσπασμένων εκπαιδευτικών.

δ. Απόφαση ΥΣ με αρ. 89.714, ημερ. 1.7.2020, με θέμα: «Διοικητικές Δομές και Ανθρώπινοι Πόροι ΥΠΑΝ». Με την εν λόγω Απόφαση και αφού το ΥΣ ενημερώθηκε με Σημείωμα του ΥΠΑΝ αναφορικά με την ανάγκη εκσυγχρονισμού των δομών και της κατανομής των ανθρώπινων πόρων του ΥΠΑΝ, αποφασίστηκε όπως εξουσιοδοτηθούν οι Υπουργοί Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και Οικονομικών να μελετήσουν όλα τα θέματα που τίθενται στο εν λόγω Σημείωμα και αφορούν στον εξορθολογισμό του όλου συστήματος και να υποβάλουν σχετική Πρόταση στο Συμβούλιο εντός τεσσάρων μηνών. Το εν λόγω σημείωμα κάνει αναφορά σε διάφορα θέματα που άπτονται του εκσυγχρονισμού των δομών και της κατανομής των ανθρώπινων πόρων του ΥΠΑΝ, με παράλληλη τεκμηρίωση της ανάγκης για πλήρωση ή/και δημιουργία μόνιμων εκπαιδευτικών λειτουργών στο ΥΠΑΝ. Ανάμεσα σε άλλα τονίζεται:

- ♦ Ο σημαντικός αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών, που έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται πρόσθετες ανάγκες στελέχωσης των σχολείων με έκτακτο προσωπικό.
- ♦ Λαμβανομένης υπόψη της διαχρονικής αυξητικής τάσης των αναγκών σε εκπαιδευτικούς (αριθμός μαθητών και μείωση των ωρών διδασκαλίας, λόγω του «βιολογικού παράγοντα»), η οποία ασκεί πιέσεις στα δημόσια οικονομικά, επιβάλλεται ο εξορθολογισμός του όλου

συστήματος και ο περιορισμός των αποσπάσεων/παραχωρήσεων στο απολύτως απαραίτητο.

- ♦ Το θέμα του πλεονάζοντος εκπαιδευτικού προσωπικού, καθώς, μετά από αλλαγές που έγιναν στο ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα, ένας αριθμός εκπαιδευτικών με ειδικευση σε ορισμένα γνωστικά αντικείμενα δεν μπορεί πλέον να απασχοληθούν σε διδακτικό έργο στα σχολεία και οι οποίοι τοποθετούνται έως τώρα σε διάφορα καθήκοντα διοικητικά ή άλλης μορφής στο ΥΠΑΝ. Η ορθολογική και δημοσιονομικά συμφέρουσα λύση είναι η νομοθετική ρύθμιση του όλου θέματος.
- ♦ Το ένα τρίτο περίπου των πρόσθετων αναγκών σε εκπαιδευτικούς, αφορά στον τομέα της ειδικής εκπαίδευσης, ο οποίος παρουσιάζει αυξητική τάση αναγκών. Θα ήταν επομένως σκόπιμο να αξιολογηθεί και επανεξετασθεί το όλο σύστημα ειδικής εκπαίδευσης, με κριτήρια εξορθολογισμού. Το ΥΠΑΝ θα υποβάλει ξεχωριστή πρόταση για την Ειδική Εκπαίδευση στο Υπουργικό Συμβούλιο.
- ♦ Το ΥΠΑΝ προτίθεται, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, να προχωρήσει σε συμπερίληψη στον Προϋπολογισμό του για τα έτη 2021-2023 ακόμη 88 πρόσθετων θέσεων ΛΕΠ.
- ♦ Με αυτές τις ενέργειες εξορθολογισμού στην απασχόληση του προσωπικού και τη μείωση των αποσπάσεων/παραχωρήσεων θα διατεθούν τελικά 152 εκπαιδευτικοί για απασχόληση στα σχολεία, με αντίστοιχη μείωση μελλοντικών πρόσθετων αναγκών.

Μετά από σημαντική καθυστέρηση, περίπου ενός έτους, από το χρονοδιάγραμμα που έθεσε το ΥΣ στην Απόφασή του με αρ. 89.714, το ΥΠΑΝ απέστειλε στις 22.2.2021, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΥΣ, ενημερωτικό σημείωμα/πρόταση, σχετικά με τα θέματα που άπτονταν στην εν λόγω συνεδρία.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Σημείωμα που στάλθηκε είναι πολύ γενικό και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μια ολοκληρωμένη πρόταση εξορθολογισμού των διάφορων ουσιωδών θεμάτων του Σημειώματος που υποβλήθηκε στο ΥΣ στη συνεδρία του, ημερ. 1.7.2020.

Σύσταση: Θα πρέπει χωρίς άλλη καθυστέρηση το ΥΠΑΝ, να λάβει απόφαση για εκ βάθρων, με τη βοήθεια ειδικών, επαναξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας και διοίκησής του, στη βάση και των επισημάνσεων και συστάσεων της Παγκόσμιας Τράπεζας, ώστε να υπάρξει εξορθολογισμός, κάθετη μείωση των αποσπάσεων και συνολικά του αριθμού των εργαζομένων στη διοίκηση του ΥΠΑΝ, βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας και διοίκησης του ΥΠΑΝ.

4.2.2 Προκήρυξη θέσεων και όροι απασχόλησης αποσπασμένων εκπαιδευτικών λειτουργών.

Το Υπουργείο προβαίνει σε προκήρυξη όλων των θέσεων απόσπασης, εξαιρουμένου κάποιου ποσοστού θέσεων στις οποίες μπορούν να παραμείνουν λειτουργοί με πολυετή θητεία στο Υπουργείο. Επίσης, εξαιρείται το Γραφείο του Υπουργού, του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, στα οποία οι

θέσεις για αποσπάσεις δεν προκηρύσσονται, καθώς δίνεται στην Αρμόδια Αρχή η διακριτική ευχέρεια επιλογής των εκπαιδευτικών που θα στελεχώσουν τις θέσεις αυτές. Σύμφωνα με τους όρους τους οποίους θέτει το Υπουργείο, από το σχολικό έτος 2020/21 η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού για τη διεκπεραίωση διοικητικού έργου καθορίζεται στα 10 χρόνια. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 15% των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, ο Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας μπορεί να επεκτείνει τον χρόνο απόσπασης και η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού για τις θέσεις ειδικού συμβούλου και συνδεδετικού λειτουργού καθορίζεται στα 5 χρόνια.

Σημειώνουμε ότι, μέχρι το έτος 2018/19, η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού, για τη διεκπεραίωση διοικητικού έργου, καθοριζόταν από το ΥΠΑΝ στα 5 χρόνια, ενώ σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούσε να επεκταθεί ο χρόνος απόσπασης για το 10% των αποσπασμένων εκπαιδευτικών, ενώ το έτος 2019/20 η μέγιστη διάρκεια απόσπασης εκπαιδευτικού λειτουργού για τις θέσεις ειδικού συμβούλου και συνδεδετικού λειτουργού καθοριζόταν στα 5 χρόνια.

Επισημάναμε ότι, αντί το θέμα να ρυθμιστεί ορθολογικά, με βάση και τις συστάσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας και να καλυφθεί νομοθετικά, υπάρχει επιδείνωση των δεδομένων, αφού οι όροι απασχόλησης έχουν τροποποιηθεί με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε να μπορούν να παραμένουν εκπαιδευτικοί σε απόσπαση ακόμη περισσότερα χρόνια, χάνοντας στην πράξη πλήρως τους δεσμούς τους με τη σχολική αίθουσα για εξαιρετικά μακρά περίοδο.

Μέχρι τον Νοέμβριο του 2020, το 11-12% περίπου των αποσπασμένων, βρίσκονταν σε απόσπαση πέραν των 10 ετών, με το αιτιολογικό ότι αποτελούσαν «εξαιρετικές περιπτώσεις», ισχυρισμός που καταρρίπτεται από το ίδιο το ποσοστό το οποίο αφορά.

Από την άλλη, η δικαιολογία ότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν να απορροφηθούν στην εκπαίδευση για διάφορους λόγους, δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά κατά πόσον ορισμένα από τα άτομα «βολεύονται» στο Υπουργείο, χωρίς να υπάρχει η πραγματική ανάγκη εργασίας τους στο Υπουργείο.

4.2.3 Προκήρυξη θέσεων για αποσπασμένους εκπαιδευτικούς στο Υπουργείο.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο επιστολή του ΥΠΑΝ, προς τους/τις Διευθυντές/τριες Σχολείων Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, με θέμα «Θέσεις Αποσπάσεων Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Συμβούλων και Συνδεδετικών Λειτουργών για τη σχολική χρονιά 2021/22», ενώ γενικά οι θέσεις των αποσπάσεων προκηρύσσονται, οι θέσεις για το Γραφείο Υπουργού, για το Γραφείο Γενικού Διευθυντή, για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και για την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας δεν προκηρύσσονται, καθώς δίδεται στην Αρμόδια Αρχή η διακριτική ευχέρεια επιλογής των εκπαιδευτικών που θα στελεχώσουν τις πιο πάνω θέσεις.

Σύσταση: Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, όλες ανεξαιρέτως οι θέσεις αποσπάσεων θα πρέπει να προκηρύσσονται, αφού αφορούν στην κάλυψη τεχνοκρατικών θέσεων στη δημόσια υπηρεσία. Μόνη εξαίρεση μπορεί να αποτελέσει πολύ μικρός αριθμός προσώπων (ένα ή δύο) που θα αποσπαστούν στο γραφείο του Υπουργού.

4.2.4 Κανονισμοί/νομοθεσία που διέπουν τις αποσπάσεις των εκπαιδευτικών λειτουργιών.

Οι αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο ΥΠΑΝ διέπονται από το άρθρο 38 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου (Ν10/1969). Διαπιστώσαμε ότι οι διάφοροι όροι και προϋποθέσεις που διέπουν τις αποσπάσεις, καθορίζονται με εγκυκλίους του ΥΠΑΝ, αφού δεν υπάρχουν Κανονισμοί που να διέπουν το εν λόγω θέμα.

Σύσταση: Το ΥΠΑΝ να προωθήσει ενέργειες για νομοθετική ρύθμιση του καθεστώτος των αποσπασμένων εκπαιδευτικών και των όρων εργασίας τους.

4.2.5 Παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 38Α(1) του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου του 1969: «Από την 1^η Σεπτεμβρίου 1995 οι υπηρεσίες εκπαιδευτικού λειτουργού μπορεί να παραχωρηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου στο πλαίσιο της συνεργασίας της Εκκλησίας της Κύπρου με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για την προώθηση της Ελληνορθόδοξης Εκπαίδευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.»

Σε σχετική επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 17.9.2018, θέσαμε, ανάμεσα σε άλλα, ως ερώτημα, κατά πόσο στο εν λόγω πιο πάνω άρθρο, η φράση: «ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.», καλύπτει γενικά οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης ή μόνο σχετικά με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.

Στην απάντησή της, ημερ. 7.11.2018, η Νομική Υπηρεσία ανέφερε ότι θεωρεί, πως το διαζευκτικό «ή», στην αρχή της φράσης δεν γενικεύει την παραχώρηση εκπαιδευτικών για οποιονδήποτε λόγο για την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης, αλλά συνδέεται με την προηγούμενη φράση που είναι η προώθηση της Ελληνορθόδοξης Εκπαίδευσης. Δηλαδή, όπως αναφέρει, η παραχώρηση στην Εκκλησία γίνεται για δύο λόγους, για την προώθηση της Ελληνορθόδοξης Εκπαίδευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης. Επομένως, όπως καταλήγει, κατά την άποψή της δεν είναι δυνατόν να γίνει χρήση του άρθρου αυτού για παραχώρηση εκπαιδευτικών για άλλους λόγους από αυτούς που αναγράφονται στο άρθρο 38Α.

Εντούτοις, όπως διαπιστώσαμε, το ΥΠΑΝ παραχωρεί εκπαιδευτικούς σε διάφορα Τμήματα/Υπηρεσίες, τα οποία ενδεχομένως να μην καλύπτονται από τις πρόνοιες του πιο πάνω άρθρου για τις παραχωρήσεις

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, για το σχολικό έτος 2021/22, δόθηκε έγκριση από το ΥΟ για παραχώρηση εκπαιδευτικών στην ΕΕΥ, στην Προεδρία και το Προεδρικό Μέγαρο, στο Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος, στο Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, στο Υπουργείο Εξωτερικών κ.ά., τα οποία δεν φαίνονται να καλύπτονται από τις πρόνοιες της εν λόγω εγκυκλίου.

Η Υπηρεσία μας, με επιστολές της προς το ΥΠΑΝ ή/και τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες, επισήμανε και ειδικά το θέμα για τις πιο κάτω συγκεκριμένες περιπτώσεις:

α. Παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών στη δημόσια υπηρεσία.

- ♦ Η Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 29.3.2022, προς το ΥΠΑΝ ζήτησε τα σχόλια του ΥΠΑΝ σχετικά με την παραχώρηση οκτώ εκπαιδευτικών, οι οποίοι όπως διαπιστώσαμε από σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, υπηρετούν στην Προεδρία και το Προεδρικό Μέγαρο, περιλαμβανομένου και του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και στη Γραμματεία του ΥΣ, μετά από έγκριση της ΕΕΥ, η οποία, ενδεχομένως, να παραβαίνει τις πρόνοιες του Νόμου για την παραχώρηση εκπαιδευτικών (κάνοντας συγκεκριμένη αναφορά, τόσο στο σχετικό άρθρο του Νόμου, όσο και στη σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 7.11.2018, που περιγράφουμε πιο πάνω), καθώς δεν αφορούν σε παραχωρήσεις στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ή στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.

Επίσης, ζητήσαμε εκ νέου, όπως έχουμε τα σχόλια του ΥΠΑΝ, αναφορικά με την πιο πάνω γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, για την οποία είχαμε ζητήσει τα σχόλια με προγενέστερη επιστολή μας, ημερ. 20.11.2018.

- ♦ Στην απαντητική επιστολή του ΥΠΑΝ, ημερ. 7.7.2022, η οποία λήφθηκε από την Υπηρεσία μας στις 26.9.2022, αναφέρεται ότι το ΥΠΑΝ συγκατατέθηκε στην παραχώρηση των εν λόγω εκπαιδευτικών, καθότι έκρινε ότι αυτή συνέτεινε στην προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης, ενώ κάνοντας αναφορά σε νέα γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 23.5.2022, προς τον Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας, η οποία επισυνάφθηκε στην υπό αναφορά απαντητική επιστολή, ανέφερε ότι βάσει της νέας γνωμάτευσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παραχωρούνται σε άλλες υπηρεσίες, εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου και της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, με σκοπό την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης. Εν κατακλείδι, κατέληξε το ΥΠΑΝ, ότι θεωρεί ότι έχει ακολουθήσει τις θεσμοθετημένες διαδικασίες, όσο αφορά στην παραχώρηση εκπαιδευτικών σε υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.
- ♦ Η Υπηρεσία μας, απαντώντας άμεσα στα πιο πάνω σχόλια του ΥΠΑΝ, με επιστολή της, ημερ. 27.9.2022, τονίζοντας, μεταξύ άλλων σημαντικών σημείων, για τα οποία γίνεται εκτενής αναφορά πιο κάτω, ότι η γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας διαβιβάστηκε στο ΥΠΑΝ στις 20.11.2018 και το ΥΠΑΝ, αντί να λάβει μέτρα προς συμμόρφωση με τη νομοθεσία ή εάν το θεωρούσε σκόπιμο, να επιδιώξει τροποποίησή της, απλώς αγνόησε τη γνωμάτευση και δεν έπραξε τίποτα. Όταν σχεδόν τέσσερα χρόνια μετά η Υπηρεσία μας επανήλθε, το ΥΠΑΝ εξασφάλισε νέα γνωμάτευση, η οποία αναιρεί την προηγούμενη και καταλήγει στη θέση ότι η παραχώρηση εκπαιδευτικών μπορεί να γίνει οπουδήποτε (και όχι μόνο στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου), φτάνει να έχει σκοπό την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης. Αναφέραμε, ειδικότερα, ότι:
 - Η Νομική Υπηρεσία στη γνωμάτευσή, της ημερ. 7.11.2018, προς την Υπηρεσία μας, ανέφερε πως το άρθρο 38Α του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου (Ν. 10/1969) θα πρέπει να ερμηνευθεί ότι επιτρέπει την παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργιών

για εκπαιδευτικούς σκοπούς στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου, για την προώθηση της Ελληνορθόδοξης Εκπαίδευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης. Με βάση τη γνωμάτευση, η φράση «ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης», δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως σημαίνουσα την παραχώρηση των εκπαιδευτικών οπουδήποτε αλλού εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου και της Ελληνικής ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου.

- Η Υπηρεσία μας ανέτρεξε στα πρακτικά της Ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερ. 28.3.1996, όταν το υπό αναφορά νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο και διαπίστωσε ότι και η Ολομέλεια του σώματος είχε κατά νου ότι, με το νομοσχέδιο, θα παρέχεται η δυνατότητα παραχώρησης των υπηρεσιών των εκπαιδευτικών λειτουργιών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Ελληνορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.
- Προτού καταλήξουμε στην τελική μας θέση επί του θέματος, ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ σχολιάσει όλα τα πιο πάνω σημεία.

Το εδάφιο (2) του άρθρου 38Α του Νόμου προβλέπει ότι η παραχώρηση των υπηρεσιών εκπαιδευτικού λειτουργού διενεργείται από την ΕΕΥ, έπειτα από εισήγηση του ΥΠΑΝ και με τη σύμφωνη γνώμη του ΥΟ σε ετήσια βάση και με τη συναίνεση του επηρεαζόμενου εκπαιδευτικού. Ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ μάς διαβιβάσει για τους οκτώ εκπαιδευτικούς, για τους οποίους έγινε αναφορά στην επιστολή μας, ημερ. 29.3.2022, τις ετήσιες αποφάσεις, εισηγήσεις, εγκρίσεις και συναινέσεις, αντίστοιχα, της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, του ΥΠΑΝ, του ΥΟ και των επηρεαζόμενων εκπαιδευτικών.

Το εδάφιο (3) του άρθρου 38Α του Νόμου, προβλέπει ότι για οποιαδήποτε παραχώρηση εκπαιδευτικού λειτουργού, το ΥΠΑΝ αποστέλλει στη Βουλή των Αντιπροσώπων κατάλληλα τεκμηριωμένο αιτιολογικό σημείωμα, στο οποίο να καθορίζεται η ακριβής χρονική περίοδος και οι συγκεκριμένοι σκοποί και υπηρεσίες για τους οποίους απαιτείται η παραχώρηση αυτή. Αν μέσα σε χρονική περίοδο ενός μηνός, η Βουλή δεν απαγορεύσει με Νόμο που ψηφίζει για τον σκοπό αυτό τη σχετική παραχώρηση, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις του πιο πάνω εδαφίου (2). Σημειώσαμε σχετικά, ότι η πιο πάνω, πολύ ισχυρή πρόνοια, δεικνύει τη βούληση του νομοθέτη να γίνονται τέτοιες αποσπάσεις με πάρα πολύ μεγάλη φειδώ, γεγονός που συγκρούεται με τη θέση ότι ο Νόμος επιτρέπει γενικά και αόριστα την παραχώρηση εκπαιδευτικών οπουδήποτε, φτάνει αυτή να έχει σκοπό την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.

Εν πάσει, όμως, περιπτώσει, ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ μάς διαβιβάσει τα αιτιολογικά σημειώματα που απέστειλε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τους υπό αναφορά οκτώ εκπαιδευτικούς λειτουργούς.

Επισημαίνουμε ότι το ΥΠΑΝ δεν έχει δώσει οποιαδήποτε σχόλια, ούτε απέστειλε τα πιο πάνω στοιχεία που ζητήσαμε στην υπό αναφορά επιστολή μας.

β. Απόσπαση εκπαιδευτικού λειτουργού σε Πρεσβεία της Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

Με επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερ. 24.10.2022, προς τον ΓΔ του ΥΠΑΝ και τον ΓΔ του Υπουργείου Εξωτερικών, αναφερόμενοι σε Απόφαση του ΥΣ που λήφθηκε εντός του 2022, με την οποία αποφασίστηκε η απόσπαση εκπαιδευτικού λειτουργού σε πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στο

εξωτερικό, όπου υπηρετεί ο σύζυγός της ως διπλωμάτης, για ανάληψη καθηκόντων εξομοιούμενων με διπλωματικά καθήκοντα, τονίσαμε ότι θεωρούμε προφανές, στη βάση των προνοιών της υφιστάμενης νομοθεσίας, όπως αναφερόμαστε ειδικότερα πιο κάτω, ότι:

- ♦ Πρώτον, το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είχε αρμοδιότητα για την τοποθέτηση της εκπαιδευτικού λειτουργού σε πρεσβεία της Δημοκρατίας στο εξωτερικό και
- ♦ δεύτερον ότι δεν θα μπορούσε νόμιμα να αποσπαστεί εκτός της εκπαιδευτικής υπηρεσίας, ως διπλωματικό προσωπικό.

Αναφέραμε, ειδικότερα, ότι:

- ♦ Με βάση το άρθρο 54 του Συντάγματος, η ασκούμενη από το ΥΣ εκτελεστική εξουσία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον διορισμό και την τοποθέτηση προσώπων μη ανηκόντων εις τη διπλωματική υπηρεσία εις οιαδήποτε θέση στο εξωτερικό, ως διπλωματικών ή προξενικών αντιπροσώπων.
- ♦ Σύμφωνα με την ερμηνεία του άρθρου 54, η οποία συνάγεται από τον περί της Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας Νόμο του 2006 (Ν. 25(Ι)/2006), άρθρο 5, η αναφορά στο άρθρο 54 του Συντάγματος σε «διπλωματικούς ή προξενικούς αντιπρόσωπους» ερμηνεύθηκε από τον νομοθέτη ως σημαίνουσα τους αρχηγούς των διπλωματικών αποστολών. Είναι επίσης σαφές ότι καμία αρμοδιότητα για το υπόλοιπο προσωπικό των διπλωματικών αποστολών δεν έχει το Υπουργικό Συμβούλιο.
- ♦ Αναφέραμε και σε αυτή την περίπτωση, ότι το άρθρο 38Α του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου (Ν.10/1969), προβλέπει ότι «οι υπηρεσίες εκπαιδευτικού λειτουργού μπορεί να παραχωρηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς στο Πανεπιστημίου Κύπρου και στην Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου στο πλαίσιο της συνεργασίας της Εκκλησίας της Κύπρου με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για την προώθηση της Ελληνορθόδοξης Εκπαίδευσης ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.» Ανεξάρτητα από την ερμηνεία του άρθρου αυτού, για την οποία έχουν δοθεί δύο διαφορετικές γνωματεύσεις από τη Νομική Υπηρεσία, αποτελεί κοινό έδαφος και των δύο γνωματεύσεων ότι η παραχώρηση υπηρεσιών εκπαιδευτικών λειτουργών μπορεί να γίνει μόνο σε περίπτωση που σκοπό έχει την προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.
- ♦ Πέραν των πιο πάνω εγείρομένων θεμάτων, που αφορούν στη νομιμότητα της υπό αναφορά απόσπασης, σημειώσαμε ότι ο σύζυγος της εκπαιδευτικής λειτουργού, ως μέλος της διπλωματικής υπηρεσίας (στην ίδια χώρα), αναμένεται να βρίσκεται στο εξωτερικό για μεγάλο αριθμό ετών. Συνεπώς, εφόσον οι λόγοι που προτάθηκαν τη δεδομένη στιγμή για την απόσπαση της εν λόγω εκπαιδευτικής λειτουργού, θα εξακολουθήσουν να υφίστανται και στο μέλλον, η Απόφαση του ΥΣ σημαίνει ότι, αντί η εν λόγω καθηγήτρια να ασκεί καθήκοντα του εκπαιδευτικού, θα ασκεί στο μέλλον διοικητικά καθήκοντα «εξομοιούμενα με διπλωματικά». Ουσιαστικά, μια καθηγήτρια αντί να διδάσκει στα σχολεία, θα εργάζεται στο μέλλον σε πρεσβείες στο εξωτερικό, ως να ήταν υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών.

Ο ΓΔ του Υπουργείου Εξωτερικών, στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 21.11.2022, ανέφερε τη θέση του Υπουργείου Εξωτερικών επί των σημείων που θέσαμε στην πιο πάνω επιστολή μας, η οποία είναι:

- ◆ Το ΥΣ ενέκρινε την εν λόγω απόσπαση, δυνάμει των εξουσιών που του παρέχουν τα άρθρα 50 και 54 του Συντάγματος.
- ◆ Η απόφαση του ΥΣ, για την εν λόγω απόσπαση, υπερέχει του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου (στην επιστολή αναφέρεται, προφανώς, εκ παραδρομής ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος, ενώ γίνεται αναφορά στο άρθρο 38^Α). Επίσης, σημαντικό μέρος των καθηκόντων που ανατέθηκαν στην εν λόγω λειτουργό αφορούν στην προώθηση εκπαιδευτικών θεμάτων (συνεργασία με Πανεπιστήμια, διευθέτηση επισκέψεων αντιπροσωπειών από την Κύπρο για θέματα Υπουργείου Παιδείας, καθώς και πολιτιστικά θέματα (διοργάνωση εκθέσεων από την πρεσβεία με σκοπό την προβολή της Κύπρου).
- ◆ Το Υπουργείο Εξωτερικών προσπαθεί, όποτε υπάρχουν ανάγκες σε μια Διπλωματική Αποστολή, να επιτρέπει την πρόσληψη συζύγων διπλωματών είτε ως επιτόπιο προσωπικό είτε με απόσπαση/μετάθεση, αν πρόκειται για δημοσίου υπαλλήλους. Η πρακτική αυτή βασίζεται αφενός στο άρθρο 15 του Συντάγματος, που αφορά στην προστασία του θεσμού της οικογένειας και αφετέρου σε σύσταση της Επιτρόπου Διοικήσεως, σύμφωνα με την οποία το Κράτος πρέπει να έχει μία θετική παρέμβαση για τη στήριξη των οικογενειών των διπλωματών. Η επιλογή λήψης άδειας άνευ απολαβών, εφόσον αυτή παραχωρείται όχι για λόγους δημοσίου συμφέροντος, θα γινόταν εις βάρος άλλων δικαιωμάτων της λειτουργού (π.χ. συντάξιμα χρόνια, επαγγελματική ανέλιξη, μισθοδοσία).
- ◆ Με τις ανάγκες του Υπουργείου Εξωτερικών συνεχώς να αυξάνονται και χωρίς αυτό να έχει καθοριστική σημασία, η εργοδότηση συζύγων αποτελεί μία οικονομικότερη επιλογή από την απόσπαση άλλων υπαλλήλων (κυρίως λόγω μη λήψης επιδομάτων – ενοικίου και εκπαιδευτικό).

Σε επιστολή μας, ημερ. 23.11.2022 προς τον ΓΔ του Υπουργείου Εξωτερικών, παρατηρήσαμε ότι από την πιο πάνω απάντηση του Υπουργείου Εξωτερικών:

- ◆ Απουσιάζει παντελώς οποιαδήποτε αναφορά στον περί της Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας Νόμο (Ν. 25(Ι)/2006), ο οποίος σαφώς διαχωρίζει την περίπτωση αρχηγού Διπλωματικής Αποστολής, για την οποία αρμοδιότητα έχει το ΥΣ, από όλες τις άλλες θέσεις, γεγονός που προκάλεσε εντύπωση στην Υπηρεσία μας.
- ◆ Εγείραμε δε ερωτηματικά αν το ίδιο το Υπουργείο Εξωτερικών αμφισβητεί τη συνταγματικότητα του Νόμου που διέπει τη λειτουργία του Υπουργείου.
- ◆ Αφού σχολιάσαμε τη νομολογία, στην οποία μας παρέπεμψε το Υπουργείο Εξωτερικών με την πιο πάνω απάντησή του, καθώς και το σημείο της απάντησης αναφορικά με το άρθρο 38Α του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, αναφέραμε ότι:
 - Η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προέβλεπε απόσπαση της εν λόγω εκπαιδευτικού λειτουργού, στη συγκεκριμένη πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας,

για να αναλάβει καθήκοντα εξομοιούμενα με διπλωματικά και η ουσία αυτή δεν αλλοιώνεται από το γεγονός ότι το Υπουργείο Εξωτερικών προβάλλει, ανάμεσα στα καθήκοντά της, την προώθηση εκπαιδευτικών θεμάτων (συνεργασίες με Πανεπιστήμια, διευθέτηση επισκέψεων αντιπροσωπειών από την Κύπρο για θέματα του Υπουργείου Παιδείας) και την προώθηση πολιτιστικών θεμάτων (διοργάνωση εκθέσεων με σκοπό την προβολή της Κύπρου), καθήκοντα που προφανώς αφορούν σε κλάσμα του χρόνου ενός διπλωμάτη στη συγκεκριμένη πρεσβεία και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο σκοπός της απόσπασης είναι η προαγωγή των συμφερόντων της εκπαίδευσης.

- Στη βάση των πιο πάνω, παραμένουμε στη θέση ότι:
 - Πρώτον, το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είχε αρμοδιότητα για την τοποθέτηση της εν λόγω εκπαιδευτικής λειτουργού σε πρεσβεία της Δημοκρατίας στο εξωτερικό και
 - δεύτερον ότι η εν λόγω εκπαιδευτική λειτουργός δεν θα μπορούσε νόμιμα να αποσπασθεί εκτός της εκπαιδευτικής υπηρεσίας ως διπλωματικό προσωπικό.
- Από το περιεχόμενο της απάντησης του Υπουργείου Εξωτερικών επιβεβαιώνεται ότι η μέχρι σήμερα πρακτική ήταν όπως οι σύζυγοι διπλωματών αποσπώνται, με βάση τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο αν είναι δημόσιοι υπάλληλοι, αλλιώς προσλαμβάνονται ως επιτόπιο προσωπικό. Όπως επίσης αντιλαμβανόμαστε, ενώ η συγκεκριμένη εκπαιδευτική λειτουργός θα μπορούσε να αιτηθεί και να λάβει, στο πλαίσιο της εύλογης πολιτικής προστασίας του θεσμού της οικογένειας, άδεια άνευ απολαβών, ώστε να έχει την ευχέρεια να εργαστεί ως επιτόπιο προσωπικό, αποφασίστηκε αυτή να αποσπαστεί παράνομα, ώστε να λαμβάνει, πέραν του μισθού της ως εκπαιδευτικός (ενώ δεν εργάζεται ως εκπαιδευτικός) και το Γενικό Επίδομα Εξωτερικού (ΓΕΕ) ύψους €44.136, που προφανώς είναι μεγαλύτερο ακόμη και από τον μισθό της (πέραν του ΓΕΕ ύψους €63.051 που λαμβάνει ο σύζυγός της).
- Θεωρούμε συνεπώς την όλη διευθέτηση προκλητική διασπάθιση δημοσίου χρήματος, η οποία, εφόσον είναι και παράνομη, συνιστά κατάχρηση εξουσίας.

Εκφράσαμε προς το ΥΠΑΝ την άποψη ότι το θέμα των παραχωρήσεων εκπαιδευτικών χρήζει νομοθετικής ρύθμισης, ούτως ώστε να αποσαφηνιστεί ξεκάθαρα σε ποιες περιπτώσεις δύναται να παραχωρούνται εκπαιδευτικοί αλλά και για πόση χρονική διάρκεια.

4.3 Παραχώρηση προσαυξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα.

Σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς παραχωρούνται προσαυξήσεις για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα. Σημειώνουμε ότι, η εν λόγω προϋπηρεσία προσμετρά και για σκοπούς μείωσης των διδακτικών ωρών, λόγω χρόνων υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί επανειλημμένα όπως τα πιο πάνω ζητήματα θεσμοθετηθούν και επαναξιολογηθούν, ώστε να επιτευχθεί συνολικός εξορθολογισμός της Δημόσιας Εκπαίδευσης.

Σχετική αναφορά γίνεται στον πίνακα στη σελίδα 19 της παρούσας Έκθεσης και συγκεκριμένα για τη συμφωνία ΜΕΠΕΥ, ημερ. 22.5.2019, όπως από 1.9.2020, αναγνωρίζονται σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς, για σκοπούς διορισμού, προσαυξήσεων και προαγωγών, μέχρι 8 χρόνια υπηρεσίας.

4.4 Ειδική εκπαίδευση.

α. Στην ειδική εκπαίδευση, φαίνεται να υπάρχει μια διαχρονική αυξητική τάση στις ανάγκες στελέχωσής της, τόσο σε ειδικούς εκπαιδευτικούς όσο και σε σχολικούς βοηθούς, όπως παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες, με βάση στοιχεία που μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ:

Πίνακας 16: Αριθμός Ειδικών Εκπαιδευτικών και Σχολικών Βοηθών

Σχολική Χρονιά	Αριθμός Ειδικών Εκπαιδευτικών (Δημοτική Εκπαίδευση)	Αριθμός Σχολικών Βοηθών (Δημοτική Εκπαίδευση)
2012-2013	562	461
2013-2014	571	471
2014-2015	595	486
2015-2016	640	536
2016-2017	650	566
2017-2018	748	608
2018-2019	813	813
2019-2020	896	813
2020-2021	961	
2021-2022	1006	

Επίσης, όπως αναφέρεται σε σχετικό υπηρεσιακό σημείωμα του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΥΠΑΝ, ημερ. 29.10.2020, ο συνολικός αριθμός των Σχολικών Βοηθών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης έχει σχεδόν διπλασιαστεί τα τελευταία 7 χρόνια, αφού το 2013 εργοδοτήθηκαν 622 σχολικοί βοηθοί, ενώ το 2020 ο αριθμός αυτός ανήλθε στους 1.120. Σε σχέση με το έτος 2018, παρατηρείται αύξηση 41% στον αριθμό των σχολικών βοηθών που εργοδοτούνται στα δημόσια σχολεία.

Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς το ΥΠΑΝ, ημερ. 17.1.2020, ζήτησε, ανάμεσα σε άλλους δείκτες, όπως μας δοθούν δείκτες σχετικά με το ποσοστό ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων που πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια για φοίτηση σε ειδικά σχολεία, τον αριθμό ειδικών εκπαιδευτικών και τον αριθμό μαθητών με ειδικές ανάγκες.

Σχετικά με το ποσοστό ικανοποίησης των σχετικών αιτήσεων που πληρούν τα κριτήρια, το ΥΠΑΝ μάς απάντησε ότι δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί το ποσοστό ικανοποίησης των αιτήσεων που πληρούν τα κριτήρια για φοίτηση σε Ειδικά Σχολεία, αφού η κάθε περίπτωση παιδιού εξετάζεται ξεχωριστά. Η Υπηρεσία μας ανέφερε πως θεωρεί ότι το ΥΠΑΝ θα έπρεπε να είναι σε θέση να μπορεί να τηρεί τα εν λόγω στοιχεία.

Ο αριθμός των παιδιών με ειδικές ανάγκες στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης, για τις σχολικές χρονιές 2016/17, 2017/18 και 2018/2019, όπως μας δόθηκαν από το ΥΠΑΝ, παρατίθεται πιο κάτω:

Πίνακας 17: Αριθμός παιδιών με ειδικές ανάγκες

Βαθμίδα/σχολική χρονιά	2016/17	2017/18	2018/19
Προδημοτική	691	706	917
Δημοτική	4200	4471	4505
Μέση Γενική	3793	3455	3605
Μέση Τεχνική και Επαγγελματική	1272	1384	1179

Σχετικά με τους πιο πάνω πίνακες, παρατηρήσαμε ότι, ενώ ο αριθμός σε ειδικούς εκπαιδευτικούς και σχολικούς βοηθούς της δημοτικής εκπαίδευσης έχει αυξηθεί για τα εν λόγω έτη (2016/2017, 2017/18 και 2018/2019) κατά 25% και 44%, αντίστοιχα, η αντίστοιχη αύξηση στον αριθμό των παιδιών με ειδικές ανάγκες της Προδημοτικής και Δημοτικής εκπαίδευσης ανέρχεται μόλις σε 11% περίπου. (Η σύγκριση γίνεται μόνο για τη Δημοτική Εκπαίδευση γιατί δεν είχαμε τα στοιχεία των Ειδικών Εκπαιδευτικών/Σχολικών Συνοδών για τη Μέση Εκπαίδευση).

Τονίζοντας ότι σε καμία περίπτωση δεν θεωρούμε εσφαλμένη οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών, γενικά αλλά και ειδικά σε αυτό τον τομέα της εκπαίδευσης, ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ ενημερώσει τεκμηριωμένα την Υπηρεσία μας, σε ποιους παράγοντες οφείλεται η αυξητική τάση των αναγκών σε ειδικούς εκπαιδευτικούς κάθε νέο έτος, δεδομένου ότι ο αριθμός των παιδιών με ειδικές ανάγκες δεν φαίνεται να αυξάνεται αναλογικά στον ίδιο βαθμό και όπως μας παράσχει στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι αυτή η δυσανάλογη αύξηση οφείλεται σε αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι σε στρεβλώσεις ή άλλες αναποτελεσματικότητες.

Στη συνεδρία του, ημερ. 15.1.2020, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε με τις εισηγήσεις της Ad-Hoc Τεχνικής Επιτροπής, η οποία ορίστηκε με την Απόφαση 87.863 του ΥΣ, ημερ. 12.7.2019, για εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υφιστάμενων διαδικασιών, οι οποίες θα εφαρμόζονται για πρόσληψη σχολικών βοηθών/συνοδών παιδιών με ειδικές ανάγκες, μέχρι την ψήφιση της νέας νομοθεσίας.

Η Ad-Hoc Επιτροπή παρέθεσε 4 εισηγήσεις προς αυτή την κατεύθυνση, με άμεση εφαρμογή μέχρι την ψήφιση της νέας νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών. Σε σχετικό σημείωμα της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης, προς την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Προσωπικού, ημερ. 29.10.2020, αναφέρεται ότι η Ad Hoc Επιτροπή υπέβαλε στον Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας τις ακόλουθες εισηγήσεις για εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υφιστάμενων διαδικασιών, οι οποίες θα εφαρμόζονται μέχρι την ψήφιση της νέας νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών:

- ♦ Οι Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) να δρομολογήσουν άμεσα την επαναξιολόγηση τόσο των παιδιών, των οποίων οι ανάγκες εξυπηρετούνται από σχολικούς βοηθούς, όσο και του προγράμματος αξιοποίησης του προσωπικού σε κάθε σχολική μονάδα, ώστε να προχωρήσουν σε τερματισμό της εξυπηρέτησης των παιδιών, τα οποία δεν εμπίπτουν στα κριτήρια που καθόρισε το ΥΣ.
- ♦ Οι ΕΕΕΑΕ μπορούν να αποφασίσουν την επαναξιολόγηση των αναγκών των παιδιών από Κλιμάκιο, το οποίο να αποτελείται από μέλη τους, ώστε να επισκέπτονται τα σχολεία της

Επαρχίας τους, για να διαπιστώνουν τις ανάγκες των παιδιών σε συνάρτηση με τη δυναμική και τα δεδομένα κάθε σχολικής μονάδας.

- ◆ Τη σύσταση Εξωτερικού/ών Κλιμακίου/ων από μέλη των ΕΕΕΑΕ, το/τα οποίο/α θα επισκέπτονται, μετά από αίτημα της οικείας ΕΕΕΑΕ ή μετά από υπόδειξη της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, σχολεία άλλων Επαρχιών, με στόχο τη διαπίστωση των πραγματικών αναγκών των παιδιών και την ενημέρωση της οικείας ΕΕΕΑΕ. Με αυτό το μέτρο, θα εμπλουτιστεί περαιτέρω η διαδικασία ελέγχου και παράλληλα θα επιτευχθεί ομοιομορφία στη λήψη αποφάσεων των Επιτροπών. Παράλληλα, αναμένεται να περιοριστούν οι πιέσεις που ασκούνται από τους γονείς ή/και τα σχολεία.
- ◆ Τη διαφοροποίηση των κριτηρίων παροχής σχολικών βοηθών συνοδών. Συγκεκριμένα θα μπορούσαν, ανάμεσα σε άλλα, να εξαιρεθούν τα παιδιά με συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς. Οι ανάγκες των παιδιών αυτών να καλύπτονται από σχολικούς συνεργάτες της Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης (ΟΑΠ) και μετά από εξέταση σχετικού αιτήματος του σχολείου, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει ήδη καθοριστεί.

Ζητήσαμε όπως το ΥΠΑΝ ενημερώσει την Υπηρεσία μας εάν οι εισηγήσεις της Ad- Hoc Επιτροπής έχουν ήδη εφαρμοστεί και επιφέρει κάποια θετικά αποτελέσματα προς την κατεύθυνση του εξορθολογισμού των υφιστάμενων διαδικασιών.

Επίσης, ζητήσαμε όπως τύχουμε ενημέρωσης για το θέμα της προτεινόμενης νέας νομοθεσίας/Κανονισμών, σε σχέση με το θέμα αυτό.

5. Γενικά συμπεράσματα

- α. Έλλειψη εξορθολογισμού στον τομέα της δημόσιας παιδείας, με αποτέλεσμα τη μη αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων.
- β. Παρά τις εξαγγελίες για λήψη μέτρων προς άρση των όποιων στρεβλώσεων, στην πράξη, όχι μόνο δεν υπήρξε περιορισμός στις δαπάνες μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, αλλά αντίθετα συνεχίζει κάθε χρόνο η ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, ιδίως στη μέση εκπαίδευση.
- γ. Μη επίτευξη νομοθετικής ρύθμισης του καθεστώτος των απαλλαγών εκπαιδευτικών από διδακτικό χρόνο.
- δ. Αδυναμία στη λήψη αποφάσεων και ενεργειών για εξορθολογισμό, κάθετη μείωση των αποσπάσεων εκπαιδευτικών και βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στο ΥΠΑΝ.
- ε. Το θέμα των παραχωρήσεων και αποσπάσεων χρήζει νομοθετικής ρύθμισης, ούτως ώστε να αποσαφηνιστεί ξεκάθαρα σε ποιες περιπτώσεις δύναται να παραχωρούνται εκπαιδευτικοί, αλλά και για πόση χρονική διάρκεια.

6. Γενικές συστάσεις

- α. Το ΥΠΑΝ να προχωρήσει σε εκ βάθρων επαναξιολόγηση και λήψη δραστικών μέτρων, για εξορθολογισμό στον τομέα της δημόσιας δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, με σκοπό την αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των δημοσίων πόρων και άρση των στρεβλώσεων που οδηγούν στην ετήσια ανάγκη για πρόσληψη πρόσθετου εκπαιδευτικού προσωπικού, κυρίως στη μέση εκπαίδευση.
- β. Το ΥΠΑΝ να λάβει αποφάσεις για εκ βάθρων, με τη βοήθεια ειδικών, επαναξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας και διοίκησής του, ώστε να υπάρξει εξορθολογισμός, κάθετη μείωση των αποσπάσεων και συνολικά του αριθμού των εργαζομένων στη διοίκηση, βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και εκσυγχρονισμός του τρόπου λειτουργίας και διοίκησής του.
- γ. Παράλληλα με τα πιο πάνω, το ΥΠΑΝ να εξεύρει τρόπους που θα οδηγήσουν στη βελτίωση των μαθησιακών επιδόσεων των μαθητών της Κύπρου.